

Botimi në anglisht

Informacion dhe njoftime

Përmbajtja

IV *Njoftime*

NJOFTIME NGA INSTITUCIONET, ORGANET, ZYRAT DHE AGJENCITË E BASHKIMIT
EUROPIAN

Këshilli

2018/C 098/01

Lista e Përbashkët Ushtarake e Bashkimit Europian 1

IV

(Njoftime)

NJOFTIME NGA INSTITUCIONET, ORGANET, ZYRAT DHE AGJENCITË E BASHKIMIT EUROPIAN

KËSHILLI

LISTA E PËRBASHKËT USHTARAKE E BASHKIMIT EUROPIAN

miratuar nga Këshilli më 26 shkurt 2018

(pajisje të mbuluara nga Qëndrimi i Përbashkët i Këshillit 2008/944/CFSP që përcakton rregullat e përbashkëta që rregullojnë kontrollin e eksporteve të teknologjisë dhe pajisjeve ushtarake)

(përditësimi dhe zëvendësimi i Listës së Përbashkët Ushtarake e Bashkimit Europian e miratuar nga Këshilli më 6 mars 2017 ⁽¹⁾)

(CFSP)

(2018/C 098/01)

Shënimi 1 Termat në 'citime' janë termat e përkufizuar. Referojuni 'Përkufizimeve të Termave të përdorura në këtë Listë' bashkëngjitur kësaj Liste.

Shënimi 2 Në disa raste lëndët kimike janë renditur me emër dhe numrin CAS. Lista zbatohet për lëndët kimike të së njëjtës formulë strukturore (duke përfshirë hidratet) pavarësisht emrit të numrit CAS. Numrat CAS tregohen për të ndihmuar identifikimin e një lënde ose përzierje të caktuar, pavarësisht nga emërtimi. Numrat CAS nuk mund të përdoren si identifikues unikë për shkak se disa forma të lëndëve kimike të listuar kanë numra CAS të ndryshëm, dhe përzierjet që përmbajnë një lëndë kimike të listuara mund të kenë gjithashtu numra të ndryshëm CAS.

ML1 **Armë pa viaska me një kalibër më të vogël se 20 mm, armë dhe armatime të tjera automatike me në kalibër 12.7mm (kalibri 0.50 inç) ose më të vogël dhe aksesorë, si më poshtë, dhe veçanërisht përbërës të projektuar për to:**

Shënim MLI. nuk zbatohet për:

- a. Armët e zjarrit të projektuara posaçërisht për municionin jo-luftarak dhe që nuk janë në gjendje të qitin shtimje;
 - b. Armët e zjarrit të projektuara posaçërisht për të qitur shtimje të lidhura që nuk kanë mbushje plasëse ose lidhe komunikimi me një rreze më të vogël ose të barabartë me 500 m;
 - c. Armët që përdorin municion zjarr të pa-qendëruar në kasë dhe nuk nuk janë të tipit e të shtënit tërësisht automatike;
 - d. 'Armët e deaktivizuara',
- a. pushkë dhe armë të kombinuara, armë brezi, armë automatike, gjysmë-automatike dhe me shumë gryka;

Shënim MLI.a. nuk zbatohet për sa më poshtë:

- a. Pushkë dhe armë të kombinuara, të prodhuara më parë se viti 1938;
- b. Riprodhimet e pushkëve dhe armët e kombinuara, origjinalet e të cilëve janë prodhuar më parë se viti 1890;

¹ (1)

OJ C 97, 28.3.2017.

c. *Armët e brezit, armët me shumë gryka dhe armët automatike të prodhuara më parë se viti 1890 dhe riprodhimet e tyre;*

d. *Pushkët ose armët e brezit, veçanërisht të projektuara për të qitur një shtimje inerte me ajër të kompresuar ose CO₂.*

b. Armët pa viaska si më poshtë:

1. Armët pa viaska, veçanërisht të projektuara për përdorim ushtarak;

2. Armë të tjera pa viaska si më poshtë:

a. Armë të tipit tërësisht automatik;

b. Armë të tipit gjysmë-automatik ose veprimit me pompë;

Shënim ML1.b.2. nuk zbatohet për armët veçanërisht të projektuara për të qitur një shtimje inerte me ajër të kompresuar ose CO₂.

Shënim ML1.b. nuk zbatohet për sa më poshtë:

a. *Armë pa viaska të prodhuara më parë se viti 1938;*

b. *Riprodhimet e armëve pa viaska, origjinalet e të cilëve janë prodhuar më parë se viti 1890;*

c. *Armët pa viaska që përdoren për gjah ose qëllime sportive. Këto armë nuk duhet të dizajnohen posaçërisht për përdorim ushtarak ose të tipit të të qiturit tërësisht automatike;*

d. *Armët pa viaska, veçanërisht të projektuara për sa më poshtë:*

1. *Therjen e kafshëve shtëpiake;*

2. *Mpirjen e kafshëve;*

3. *Testimin seizmik;*

4. *Qitjen e shtimjeve industriale; ose*

5. *Prishjen e Mjeteve Plasëse të Improvizuara (IEDs).*

N.B. Për prishësit, shih ML4. dhe çdo hyrje IA006 në Listën e Përdorimit Dual të BE-së.

c. Armët që përdorin municion pa kasë.

d. Aksesorë të projektuar për armët e përcaktuara në ML1.a., ML1.b. ose ML1.c, si më poshtë:

1. Kasa të çmontueshme të fishekëve;

2. Shuarës ose zbutës zëri;

3. Pjesë të posaçme montimi për armët;

4. Shënjestra optike me përpunim elektronik të imazhit;

5. Shënjestra optike të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak.

ML2

Armë pa viaska me një kalibër 20 mm ose më të madh, armë dhe armatime të tjera automatike me një kalibër më të madh se 12.7mm (kalibri 0.50 inç) dhe aksesorë, si më poshtë, dhe veçanërisht përbërës të projektuar për to:

a. armë, granatahedhës, topa, mortaja, armë anti-tank, hedhës shtimjesh, flakëhedhës, pushkë, pushkë pa shtytje, armë pa viaska dhe mjetet shuarëse;

Shënim 1 ML2.a. përfshin injektorët, mjetet matëse, serbratorët dhe komponentë të tjerë të projektuara posaçërisht për përdorim me mbushje drejtuese me lëng për secilën nga pajisjet e specifikaura nga ML2.a.

Shënim 2 ML2.a. nuk zbatohet për armët sa më poshtë:

- a. Armë pa viaska dhe armë të kombinuara të prodhuara më parë se viti 1938;
 - b. Riprodhimet e pushkëve, armëve pa viaska dhe armët e kombinuara, origjinalet e të cilëve janë prodhuar më parë se viti 1890;
 - c. Armët, granatahedhësit, topat dhe mortajat e prodhuara më parë se viti 1890;
 - d. Armët pa viaska që përdoren për gjah ose qëllime sportive. Këto armë nuk duhet të dizajnohen posaçërisht për përdorim ushtarak ose të tipit të të qiturit tërësisht automatike;
 - e. Armët pa viaska, veçanërisht të projektuara për sa më poshtë:
 - 1. Therjen e kafshëve shtëpiake;
 - 2. Mpirjen e kafshëve;
 - 3. Testimin seizmik;
 - 4. Qitjen e shtimjeve industriale; ose
 - 5. Prishjen e Mjeteve Plasëse të Improvizuara (IEDs).
- N.B. Për prishësit, shih ML4. dhe hyrjen IA006 në Listën e Përdorimit Dual të BE-së.
- f. Hedhësit e shtimjeve të mbajtur në dorë të projektuar posaçërisht për të hedhur shtimjet e lidhura që nuk kanë mbushje të lartë plasëse ose lidhje komunikimi, në një reze më të vogël ose të barabartë me 500 m.

b. Tymi, gazi dhe projektorët ose gjeneratorët piroteknikë, të projektuar ose modifikuar posaçërisht për përdorim ushtarak;

Shënim ML2.b. nuk zbatohet për pistoletat sinjalizuese.

c. Shënjestra e armëve dhe pjesët e montuar të shënjestrave të armëve, që kanë të gjitha sa më poshtë:

- 1. veçanërisht të projektuara për përdorim ushtarak; dhe
- 2. Posaçërisht të projektuara për armët e specifikuar në ML2.a.;

d. Pjesët e montuara dhe kasa e çmontueshme e fishekëve, posaçërisht të projektuara për armët e specifikuar në ML2.a.

ML3

Mjete për vendosjen e municionit dhe ndezësit, sipas më poshtë dhe përbërës të projektuar posaçërisht për këtë:

- a. Municion për armët e specifikuar nga ML1, ML2 or ML12;
- b. Mjete për vendosjen e ndezësit posaçërisht për municionin e specifikuar nga ML3.a.

Shënimi 1 Përbërësit e projektuar posaçërisht të specifikuar nga ML3 përfshin:

- a. Fabrikime metalike ose plastike si kuthër e ndezësit, kupa plumbi, lidhje fishekësh, lidhje rrotulluese dhe pjesë metalike të municioneve;
- b. Mjetet e sigurimit dhe armatosjes, ndezësit, sensorët dhe mjetet inicializuese;
- c. Energjia me një përdorim operacional të vetëm
- d. Kasat e ndezshme për mbushjet;
- e. Pjesë të municioneve duke përfshirë të bombave, minave ose shtimjeve të drejtura në objektiv.

Shënim2 ML3.a. nuk zbatohet për sa më poshtë:

- a. Municionin e shtypura pa shtimje (blank star)
- b. Municion qorr me një dhomë baruti të shpuar;
- c. Municione të tjera bosh ose qorr, që nuk përfshin përbërësit për municionin aktiv, ose
- d. Përbërësit e projektuar posaçërisht për municionin bosh ose qorr, i specifikuar në këtë Shënim 2.a. b. ose c.

Shënim3 ML3.a. nuk zbatohet për fishekët e projektuar për qëllimet e mëposhtme:

- a. Sinjalizim;
- b. Largimin e zogjve ose
- c. ndezjen e rrjedhës së gazit në pusët e naftës.

ML4

Bomba, torpedo, raketa, mjete të tjera plasëse dhe mbushje dhe pajisje dhe aksesorë përkatës, si më poshtë, dhe përbërësit e projektuar posaçërisht për to:

N.B.1: Për pajisjet udhëzuese dhe të navigimit shih ML11,

N.B.2: Për sistemet e Mbrojtjes nga raketat e Avionëve (AMPS) shih ML4.c

- a. Bombat, torpedot, granatat, bombat tymuse, raketat, minat, mbushjet e thellësive, mbushjet shkatërruese, mjetet shkatërruese, kompletet shkatërruese, mjetet 'piroteknike', fishekët dhe simulatorët (d.m.th., pajisjet që simulojnë karakteristikat e një prek këtyre artikujve) posaçërisht të projektuara për përdorim ushtarak;

Shënim ML4.a. përfshin:

- a. granatat tymuese, bombat e zjarrit, bombat zjarrvënëse dhe mjetet eksplozive;
- b. Missile rocket nozzles and re-entry vehicle nosetips.

- b. Pajisjet që kanë të gjitha sa më poshtë:

1. posaçërisht të projektuara për përdorim ushtarak; dhe
2. Posaçërisht të dezinjuar për 'aktivitetet' në lidhje me një sa më poshtë:
 - a. Artikujt e specifikuar nga ML4.a.; ose
 - b. Mjete Plasëse të Improvizuara (IEDs).

Shënim Teknik:

Për qëllimet e ML4.b.2. 'aktivitete' zbatohet për trajtimin, hedhjen, vendosjen, kontrollin, zbrazjen, shpërthimin, aktivizimin, realizimin me një përdorim të vetëm operacional, tërheqjen, bllokimin, fshirjen, zbulimin, prishjen ose disponimin.

Shënim1ML4.b. përfshin:

- a. Pajisje ambulante për lëngëzimin e gazit në gjendje për të prodhuar 1000 kg ose më shumë gaz në ditë në trajtë të lëngët;
- b. Kabëll drejtues elastik, elektrik i përshtatshëm për të fshirë minat manjetike.

Shënim2 ML4.b. nuk zbatohet për mjetet e mbajtura me dorë, të kufizuara në dizenjon vetëm për zbulimin e objekteve metalike dhe në gjendje për të bërë dallimin ndërmjet minave dhe objekteve të tjera metalike.

- c. Sistemet e Mbrojtjes nga Raketat e Avionëve (AMPS)

Shënim ML4.c. nuk zbatohet për AMPS-të që kanë sa më poshtë:

- a. Një prej sensorëve sinjalizues të mëposhtëm të raketave:

1. *Sensorë pasivë që e kanë reagimin më të lartë ndërmjet 100-400 nm; ose*
2. *Sensorë aktivë paralajmërues për raketat Doppler pulsues;*
- b. *Sisteme veprues ndaj kundërmasave;*
- c. *Flakë që tregon një shenjë të dukshme dhe një shenjë infra të kuqe, për të tërhequr raketat tokë-ajër dhe*
- d. *Instaluar në 'avion civil' dhe që ka të gjitha sa më poshtë:*
 1. *AMPS-ja është operative në një 'avion civil' specifik në të cilin është instaluar AMPS-ja specifike dhe për të cilin është lëshuar sa më poshtë:*
 - a. *Një Certifikatë e Tipit civil e lëshuar nga autoritetet e aviacionit civile për një ose më shumë Shtete Anëtarë të BE-së ose Shtetet Pjesëmarrëse në Masën Wassenaar ose*
 - b. *Një dokument ekuivalent i njohur nga Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil (ICAO);*
 2. *AMPS-ja aktivizon mbrojtjen për të parandaluar aksesin e paautorizuar 'programe' dhe*
 3. *AMPS-ja inkorporon një mekanizëm aktiv që detyron sistemin për të mos funksionuar kur ai hiqet nga 'avioni civil' në të cilin është instaluar.*

ML5

Kontrolli i zjarrit dhe pajisjet përkatëse të sinjalizimit dhe paralajmërimit dhe sistemet përkatëse, pajisjet e testimit dhe të njësitimit dhe kundërmasave, si më poshtë, veçanërisht të destinuara për përdorim ushtarak dhe përbërës të projektuar posaçërisht dhe aksesorët e tyre:

- a. *Shënjestra të armëve, kompjuterë bombardues, pajisje të vendosjes së armëve dhe masa të kontrollit të armëve;*
- b. *Konstatimi i objektivit, paracaktimi, gjetja e rezes, sistemet e mbikëqyrjes ose gjurmimit; zbulimi, përzierja e të dhënave, pajisje njohëse ose identifikimi; dhe pajisje të integritit të sensorëve*
- c. *Pajisjet e kundër masave për artikujt e specifikuar nga ML5.a. ose ML5.b.;*
Shënim Për qëllimet e ML5.c., pajisjet e kundërmasave përfshijnë pajisjet zbuluese.
- d. *Pajisje testimi në fushë ose përshtatjeje, të projektuara posaçërisht për artikujt e specifikuar nga ML5.a., ML5.b. ose ML5.c.*

ML6

Automjetet tokësore dhe përbërësit, si më poshtë:

N.B. Për drejtimin dhe pajisjet e navigimit, shih ML11.

- a. *Automjetet tokësore dhe përbërësit e tyre, posaçërisht të projektuara ose modifikuara për përdorim ushtarak;*

Shënim teknik

Për qëllimet e ML6.a. termi automjetet tokësore përfshin trailerët.

- b. *automjetet e tjera tokësore dhe përbërësit, si më poshtë:*
 1. *Automjetet që kanë të gjitha sa më poshtë:*
 - a. *Prodhuar ose pajisur me materiale ose pjesë përbërëse që ofrojnë mbrojtje balistike të nivelit III (NIJ 0108.01, shtator 1985, ose një standard kombëtar të krahasueshëm) ose më të mirë;*
 - b. *Një transmision për të siguruar shtytje për gomat e para dhe të pasme njëkohësisht, duke përfshirë ato automjete që kanë goma shtesë për qëllimet e mbajtjes së peshës që janë aktive ose jo;*

- c. Norma e Peshës Bruto të Automjetit (GVWR) më e lartë se 4 500 kg; dhe
 - d. Të projektuara ose modifikuara për rrugë të paasfaltuara;
2. Përbërësit që kanë të gjitha sa më poshtë:
- a. Të projektuar specifikisht për automjetet e specifikuar në ML6.b.1.; dhe
 - b. Që ofrojnë mbrojtje balistike të nivelit III (NIJ 0108.01, shtator 1985, ose një standard kombëtar të krahasueshëm) ose më të mirë;

N.B. Shih gjithashtu ML13.a.

Shënim1 ML6.a. përfshin:

- a. Tanket ose automjete ushtarake të armatosura të tjera dhe automjete ushtarake të pajisura me pjesë për armë ose pajisje për vendosjen e minave ose hedhjen e municionit të specifikuar nga ML4;
- b. Automjetet e blinduara;
- c. Automjetet amfibe ose të kalimit në ujëra të thella;
- d. Automjetet e rikuperimit dhe automjetet e rimorkimit ose transportit të municionit ose sistemeve të armëve dhe pajisjet përkatëse të përpunimit të ngarkesave.

Shënimi 2 Modifikimi i automjeteve tokësore për përdorimin ushtarak të specifikuar nga ML6.a. përfshin një ndryshim strukturor, elektrik ose mekanik që ka të bëjë me një ose disa komponentë që janë të projektuara specifikisht për përdorim ushtarak. Këta komponentë përfshijnë:

- a. Kasa pneumatike të gomave të llojit që janë projektuar posaçërisht për të qenë të blinduara;
- b. Mbrojtje të blinduar për pjesët vitale (p.sh., serbratorët ose kabinat e automjeteve);
- c. Përforcime të posaçme ose pjesë për armët;
- d. Ndriçimi i maskuar

*Shënim 3 ML6 nuk zbatohet për automjetet civile të projektuara ose modifikuara për transportin e parave ose sendeve të çmuara.*Shënim4 ML6. nuk zbatohet për automjetet që përmbushin sa më poshtë:

- a. Janë prodhuar para vitit 1946;
- b. Nuk kanë artikuj të specifikuar nga Lista e Përbashkët Ushtarake e BE-së dhe prodhuar pas vitit 1945, përveç se për riprodhimet e pjesëve origjinale ose aksesoret për automjetin; dhe
- c. Nuk përfshijnë armët e specifikuar në ML1., ML2. ose ML4. përveç kur ato janë të paoperueshme ose jo në gjendje për qitjen e shtimjeve.

ML7

Agjentët kimikë, ‘agjentët biologjikë’, ‘agjentët e kontrollit të trazirave’, materialet radioaktive, pajisjet përkatëse, përbërësit dhe materialet si më poshtë:

- a. ‘Agjentët biologjikë’ ose materialet radioaktive të përzgjedhura ose të modifikuara për të rritur efektivitetin në realizimin e asgjësimeve në njerëz dhe kafshë, pajisjet degraduese ose që prishin të mbjellat apo mjedisin;
- b. Agjentët e Luftës kimike (CW), duke përfshirë:
 - 1. Agjentët nervorë CW:
 - a. O-Alkyl (i barabartë ose më pak se C₁₀, duke përfshirë cycloalkyl) alkyl (Methyl, Ethyl, n-Propyl ose Isopropyl)-phosphonofluoridates, si:
 - Sarin (GB):O-Isopropyl methylphosphonofluoridate (CAS 107-44-8);

- dhe Soman (GD):O-Pinacolyl methylphosphonofluoridate (CAS 96-64-0);
- b. O-Alkyl (i barabartë ose më pak se C₁₀, duke përfshirëcycloalkyl) N, N-dialkyl (Methyl, Ethyl, n-Propyl ose Isopropyl) phosphoramidocyanidates, si:
- Tabun (GA):O-Ethyl N, N-dimethylphosphoramidocyanidate (CAS 77-81-6);
- c. O-Alkyl (H ose i barabartë ose më pak se C₁₀, duke përfshirëcycloalkyl) S-2-dialkyl (Methyl, Ethyl, n- Propyl ose Isopropyl)-aminoethyl alkyl (Methyl, Ethyl, n-Propyl ose Isopropyl) phosphonothio- lates dhe kripërat përkatëse të alkalizuara dhe protonizuara, si:
- VX: O-Ethyl S-2-diisopropylaminoethyl methyl phosphonothiolate (CAS 50782-69-9);
2. Agjentët acarues VW:
- a. Mustardat e sulfurit, si:
1. 2-Chloroethylchloromethylsulphide (CAS 2625-76-5);
 2. Bis(2-chloroethyl) sulphide (CAS 505-60-2);
 3. Bis(2-chloroethylthio) methane (CAS 63869-13-6);
 4. 1,2-bis (2-chloroethylthio) ethane (CAS 3563-36-8);
 5. 1,3-bis (2-chloroethylthio)-n-propane (CAS 63905-10-2);
 6. 1,4-bis (2-chloroethylthio)-n-butane (CAS 142868-93-7);
 7. 1,5-bis (2-chloroethylthio)-n-pentane (CAS 142868-94-8);
 8. Bis (2-chloroethylthiomethyl) ether (CAS 63918-90-1);
 9. Bis (2-chloroethylthioethyl) ether (CAS 63918-89-8);
- b. Levisitet, si:
1. 2-chlorovinylchloroarsine (CAS 541-25-3);
 2. Tris (2-chlorovinyl) arsine (CAS 40334-70-1);
 3. Bis (2-chlorovinyl) chloroarsine (CAS 40334-69-8);
- c. Mustardat e nitrogenit, si:
1. HN1: bis (2-chloroethyl) ethylamine (CAS 538-07-8);
 2. HN2: bis (2-chloroethyl) methylamine (CAS 51-75-2);
 3. HN3: tris (2-chloroethyl) amine (CAS 555-77-1);
3. Agjentët neutralizues CW, si:
- a. 3-Quinuclidinyl benzilate (BZ) (CAS 6581-06-2);
4. Defoliantët CW, si:
- a. Butyl 2-chloro-4-fluorophenoxyacetate (LNF);
- b. 2,4,5-trichlorophenoxyacetic acid (CAS 93-76-5) përzier me 2,4-dichlorophenoxyacetic acid (CAS 94-75-7) (Agent Orange (CAS 39277-47-9));
- c. Prekursorët binarë dhe prekursorët kryesorë CW, si më poshtë:
1. Alkyl (Methyl, Ethyl, n-Propyl or Isopropyl) Phosponyl Difluorides, si: DF: Methyl Phosponyldifluoride (CAS 676-99-3);
 2. O-Alkyl (H ose i barabartë ose më pak se C₁₀, duke përfshirë cycloalkyl) O-2-dialkyl (Methyl, Ethyl, n-Propyl ose Isopropyl)-aminoethyl alkyl (Methyl, Ethyl, n-Propyl or

Isopropyl) fosfonitet dhe kripërat përkatëse të alkalizuara dhe protonizuara, si:

QL: O-Ethyl O-2-di-isopropylaminoethyl methylphosphonite (CAS 57856-11-8);

3. Chlorosarin: O-Isopropyl methylphosphonochloridate (CAS 1445-76-7);

4. Chlorosoman: O-Pinacolyl methylphosphonochloridate (CAS 7040-57-5);

d. 'Agjentë për kontrollin e trazirave', kimikate përbërës aktivë dhe kombinime të tyre, duke përfshirë:

1. α -Bromobenzeneacetonitrile, (Bromobenzyl cyanide) (CA) (CAS 5798-79-8);

2. ζ (2-chlorophenyl) methylene] propanedinitrile, (o-Chlorobenzylidenemalononitrile (CS) (CAS 2698-41-1);

3. 2-Chloro-1-phenylethanone, Phenylacetyl chloride (ω -chloroacetophenone) (CN) (CAS 532-27-4);

4. Dibenz-(b, f)-1,4-oxazepine, (CR) (CAS 257-07-8);

5. 10-Chloro-5,10-dihydrophenarsazine, (Phenarsazine chloride), (Adamsite), (DM) (CAS 578-94-9);

6. N-Nonanoylmorpholine, (MPA) (CAS 5299-64-9);

Shënim 1 ML7.d. nuk zbatohet për 'agjentët për kontrollin e trazirave' të paketuara individualisht për qëllimet e vetë-mbrojtjes personale.

Shënim 2 ML7.d. nuk zbatohet për kimikate përbërës aktivë dhe kombinime të tyre, të identifikuar dhe paketuara për prodhimin e ushqimeve ose qëllime mjekësore.

e. Pajisjet e projektuara posaçërisht ose modifikuar për përdorim ushtarak, të projektuara ose modifikuar për shpërndarjen e sa më poshtë, dhe veçanërisht komponentët e projektuara për to:

1. Materialet ose agjentët e specifikuar nga ML7.a., ML7.b. ose ML7.d.; ose

2. Agjentët CW të përbërë nga prekursorët e specifikuar nga ML7.c.;

f. Pajisje mbrojtëse dhe dekontaminuese, veçanërisht të projektuara ose modifikuar për përdorim ushtarak, përbërësit dhe përzierjet kimike, si më poshtë:

1. Pajisjet e projektuara ose modifikuar për mbrojtjen ndaj materialeve të specifikuar nga ML7.a., ML7.b. or ML7.d., dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;

2. Pajisjet e projektuara ose modifikuar për dekontaminimin e objekteve të kontaminuara me materialet e specifikuar nga ML7.a. ose ML7.b., dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;

3. Përzierjet kimike posaçërisht të zhvilluara ose formuluar për dekontaminimin e objekteve të kontaminuara me materialet e specifikuar nga ML7.a. ose ML7.b.;

Shënim ML7.f.1. përfshin:

a. Njësitë e ajrimit të kondicionuar të projektuar posaçërisht ose modifikuar për filtrim nuklear, biologjik ose kimik;

b. Veshje mbrojtëse.

N.B. Për masat civile të gazit, pajisjet mbrojtëse dhe dekontaminuese, shih gjithashtu hyrjen 1A004 tek Lista e BE-së për Përdorimin e Dyfishtë.

g. Pajisjet e projektuara posaçërisht ose modifikuar ëpr përdorim ushtarak e dezenjuar ose modifikuar për zbulimin ose identifikimin e materialeve të specifikuar nga ML7.a., ML7.b. ose ML7.d., dhe përbërësit e projektuar posaçërisht për ta;

Shënim ML7.g. nuk zbatohet për dosimetrat e monitorimit të radiacionit personal.

N.B. Shih gjithashtu hyrjen 1A004 tek Lista e BE-së për Përdorimin e Dyfishtë.

- h. 'Biopolymerë' të projektuara ose përpunuara posaçërisht për zbulimin ose identifikimin e agjentëve CW të specifikuar nga ML7.b. dhe kulturat e qelizave specifike të përdorura për prodhimin e tyre;
- i. 'Biokatalistët' për dekontaminimin ose degradimin e agjentëve CW dhe sistemeve biologjike për to, si më poshtë:
1. 'Biokatalistë' të projektuar posaçërisht për dekontaminimin ose degradimin e agjentëve CW të specifikuar nga ML7.b. dhe që rezultojnë nga përzgjedhja e drejtuar laboratorike ose manipulimi gjenetik i sistemeve biologjike;
 2. Sistemet biologjike që përmbajnë informacionin gjenetik specifik për prodhimin e 'biokatalistëve' të specifikuar nga ML7.i.1., si më poshtë:
 - a. 'Vektorë të shprehjes';
 - b. Viruse;
 - c. Kulturat e qelizave.

Shënim1 ML7.b. dhe ML7.d. nuk zbatohen për sa më poshtë:

- a. *Cyanogen chloride* (CAS 506-77-4). *Shih hyrjen 1C450.a.5. tek Lista e BE-së për Përdorimin e Dyfishtë.*
- b. *Acid hidroçianik* (CAS 74-90-8);
- c. *Chlorine* (CAS 7782-50-5);
- d. *Carbonyl chloride (phosgene)* (CAS 75-44-5). *See entry 1C450.a.4. tek Lista e BE-së për Përdorimin e Dyfishtë.*
- e. *Diphosgene (trichloromethyl-chloroformate)* (CAS 503-38-8);
- f. *Nuk përdoret që nga viti 2004;*
- g. *Xylyl bromide, ortho:* (CAS 89-92-9), *meta:* (CAS 620-13-3), *para:* (CAS 104-81-4);
- h. *Benzyl bromide* (CAS 100-39-0);
- i. *Benzyl iodide* (CAS 620-05-3);
- j. *Bromo acetone* (CAS 598-31-2);
- k. *Cyanogen bromide* (CAS 506-68-3);
- l. *Bromo methylethylketone* (CAS 816-40-0);
- m. *Chloro acetone* (CAS 78-95-5);
- n. *Ethyl iodoacetate* (CAS 623-48-3);
- o. *Iodo acetone* (CAS 3019-04-3);
- p. *Chloropicrin* (CAS 76-06-2). *Shih hyrjen 1C450.a.7. tek Lista e BE-së për Përdorimin e Dyfishtë.*

Shënimi 2 Kulturat e qelizave dhe sistemeve biologjike të specifikuar në ML7.h. dhe ML7.i.2. janë ekskluzive dhe këto nën-artikuj nuk zbatohen për qelizat ose sistemet biologjike për qëllimet civile, si menaxhimin e mbetjeve bujqësore, farmaceutike, mjekësore, veterinare, mjekësore ose në industrinë ushqimore.

ML8

"Materialet energjetike", dhe substancat përkatëse, si më poshtë:

N.B.1. *Shih gjithashtu edhe hyrjen 1C011 në Listën e Përdorimit Dual të BE-së.*

N.B.2. Për mbushjet dhe mjetet, shih ML4 dhe hyrjen 1A008 në Listën e Përdorimit Dual të BE-së.

Shënime Teknike

1. Për këto qëllime të ML8, përjashtuar ML8.c.11. ose ML8.c.12., 'përzierja' i referohet një përbërjeje të dy ose më shumë substancave me të paktën një substancë të listuar në nën-artikujve ML8.
2. Çdo substance e renditur në nën-artikujt ML8 i nënshtrohet kësaj liste, dhe nëse përdoret në një aplikim të ndryshëm nga ajo që tregohet. (p.sh., TAGN përdoret kryesisht si një lëndë pesëse por mund të përdoret edhe si karburant ose oksidues.)
3. Për qëllimet e ML8, madhësia e grimcave është diametri i një grime mesatare me bazë peshe ose volumi. Standardet ndërkombëtare ose kombëtare ekuivalente përdoren në modelime dhe përcaktimin e madhësisë së grimcës.
 - a. 'Lëndë shpërthyes' si më poshtë, dhe 'përzierjet' e tyre:
 1. ADNBF (aminodinitrobenzofuroxan or 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazane-1-oxide) (CAS97096-78-1);
 2. BNCP (cis-bis (5-nitrotetrazolato) tetra amine-cobalt (III) perchlorate) (CAS 117412-28-9);
 3. CL-14 (diamino dinitrobenzofuroxan or 5,7-diamino-4,6-dinitrobenzofurazane-1-oxide) (CAS 117907-74-1);
 4. CL-20 (HNIW or Hexanitrohexaazaisoëurtzitane) (CAS 135285-90-4); chlathrates të CL-20 (shih gjithashtu ML8.g.3. dhe g.4. për 'perkursorët' e tij);
 5. CP (2-(5-cyanotetrazolato) penta amine-cobalt (III) perchlorate) (CAS 70247-32-4);
 6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroethylene, FOX7) (CAS 145250-81-3);
 7. DATB (diaminotrinitrobenzene) (CAS 1630-08-6);
 8. DDFP (1,4-dinitrodifurazanopiperazine);
 9. DDPO (2,6-diamino-3,5-dinitropyrazine-1-oxide, PZO) (CAS 194486-77-6);
 10. DIPAM (3,3'-diamino-2,2',4,4',6,6'-hexanitrobiphenyl or dipicramide) (CAS 17215-44-0);
 11. DNGU (DINGU or dinitroglycoluril) (CAS 55510-04-8);
 12. Furazanë si më poshtë:
 - a. DAAOF (DAAF, DAAFox, or diaminoazoxyfurazan);
 - b. DAAzF (diaminoazofurazan) (CAS 78644-90-3);
 13. HMX dhe të prejardhurat (shih gjithashtu ML8.g.5. për 'perkursorët' e tij), si më poshtë:
 - a. HMX (Cyclotetramethylenetetranitramine, octahydro-1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazine, 1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetraza-cyclooctane, octogen ose octogene) (CAS 2691-41-0);
 - b. analogë të difluoroaminizuara të HMX;
 - c. K-55 (2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraazabicyclo ç3,3,0]-octanone-3, tetranitrosemiglycouril ose keto-bicyclic HMX) (CAS 130256-72-3);
 14. HNAD (hexanitroadamantane) (CAS 143850-71-9);
 15. HNS (hexanitrostilbene) (CAS 20062-22-0);
 16. Imidazoles si më poshtë:
 - a. BNNII (Octahydro-2,5-bis(nitroimino)imidazo (4,5-d]imidazole);
 - b. DNI (2,4-dinitroimidazole) (CAS 5213-49-0);
 - c. FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazole);

-
- d. NTDNIA (N-(2-nitrotriazolo)-2,4-dinitroimidazole);
- e. PTIA (1-picryl-2,4,5-trinitroimidazole);
17. NTNMH (1-(2-nitrotriazolo)-2-dinitromethylene hydrazine);
18. NTO (ONTA or 3-nitro-1,2,4-triazol-5-one) (CAS 932-64-9);
19. Polynitrocubane me më shumë se katër grupe nitro;
20. PYX (2,6-Bis(picrylamino)-3,5-dinitropyridine) (CAS 38082-89-2);
21. RDX dhe të prejardhurat, si më poshtë:
- a. RDX (cyclotrimethylenetrinitramine, cyclonite, T4, hexahydro-1,3,5-trinitro-1,3,5-triazine, 1,3,5-trinitro-1,3,5-triaza-cyclohexane, hexogen or hexogene) (CAS 121-82-4);
- b. Keto-RDX (K-6 or 2,4,6-trinitro-2,4,6-triazacyclohexanone) (CAS 115029-35-1);
22. TAGN (triaminoguanidinenitrate) (CAS 4000-16-2);
23. TATB (triaminotrinitrobenzene) (CAS 3058-38-6) (shih gjithashtu ML8.g.7 për 'prekursorët' e tij);
24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(difluoroamine) octahydro-1,5-dinitro-1,5-diazocine);
25. Tetrazoles si më poshtë:
- a. NTAT (nitrotriazol aminotetrazole);
- b. NTNT (1-N-(2-nitrotriazolo)-4-nitrotetrazole);
26. Tetryl (trinitrophenylmethylnitramine) (CAS 479-45-8);
27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraazadecalin) (CAS 135877-16-6) (shih gjithashtu ML8.g.6. për 'prekursorët' e tij);
28. TNAZ (1,3,3-trinitroazetidine) (CAS 97645-24-4) (shih gjithashtu ML8.g.2. për 'prekursorët' e tij);
29. TNGU (SORGUYL or tetranitroglycoluril) (CAS 55510-03-7);
30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-pyridazino(4,5-d]pyridazine) (CAS 229176-04-9);
31. Triazines si më poshtë:
- a. DNAM (2-oxy-4,6-dinitroamino-s-triazine) (CAS 19899-80-0);
- b. NNHT (2-nitroimino-5-nitro-hexahydro-1,3,5-triazine) (CAS 130400-13-4);
32. Triazones si më poshtë:
- a. 5-azido-2-nitrotriazole;
- b. ADHTDN (4-amino-3,5-dihydrazino-1,2,4-triazole dinitramide) (CAS 1614-08-0);
- c. ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triazole);
- d. BDNTA ((bis-dinitrotriazole]amine);
- e. DBT (3,3'-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triazole) (CAS 30003-46-4);
- f. DNBT (dinitrobistriazole) (CAS 70890-46-9);
- g. Nuk është përdorur që nga viti 2010;
- h. NTDNT (1-N-(2-nitrotriazolo)3,5-dinitrotriazole);
- i. PDNT (1-picryl-3,5-dinitrotriazole);
- j. TACOT (tetranitrobenzotriazolobenzotriazole) (CAS 25243-36-1);
33. Lëndë shpërthyes që nuk janë renditur gjetkë dhe kanë një sa më poshtë:

- a. Shpejtësi shpërthimi që kalon 8700 m/a, me densitet maksimal, ose
- b. Presion shpërthimi që klon 34 GPa (340 kbar);
34. Nuk është përdorur që nga viti 2013:
35. DNAN (2,4-dinitroanisole) (CAS 119-27-7);
36. TEX (4,10-Dinitro-2,6,8,12-tetraoxa-4,10-diazaisoëurtzitane)
37. GUDN (Guanylurea dinitramide) FOX-12 (CAS 217464-38-5)
38. Tetrazine si më poshtë:
- a. BTAT (Bis(2,2,2-trinitroethyl)-3,6-diaminotetrazine); b LAX-112 (3,6-diamino-1,2,4,5-tetrazine-1,4-dioxide);
39. Materiale ionike energjetike që shkrijnë ndërmjet 343 K (70 °C) dhe 373 K (100 °C) dhe me shpejtësi shpërthimi që kalon 6 800 m/s ose presion shpërthimi që kalon 18 GPa (180 kbar);
40. BTNEN (Bis(2,2,2-trinitroethyl)-nitramine) (CAS 19836-28-3);
41. FTDO (5,6-(3',4'-furazano)-1,2,3,4-tetrazine-1,3-dioxide);
42. EDNA (Ethylenedinitramine) (CAS 505-71-5);

Shënim ML8.a. përfshin 'ko-kristalët eksplozivë'.

Shënim teknik

Një 'ko-kristal eksploziv' është një material i ngurtë që përbëhet nga një kombinim tre-dimensional i dy ose më shumë molekulave eksplozive, ku të paktën njëra specifikohet në ML8.a.

- b. "Propelanët" si më poshtë:
- Çdo "propellant" i ngurtë me impuls specifik teorik (në kushte standarde) prej më shumë se:
 - 240 sekonda për "propellantin" e pa-metalizuar, pa-halogjenizuar;
 - 250 sekonda për "propellantin" e pa-metalizuar, halogjenizuar; ose
 - 260 sekonda për "propellantin" emetalizuar;
 - Nuk është përdorur që nga viti 2013:
 - "Propellantët" që kanë një forcë konstante prej më shumë se 1 200 kJ/kg;
 - "Propellantët" që mund të mbajnë një normë djegieje lineare të qëndrueshme prej më shumë se 38 mm/s në kushte standarde (të matura në formën e një shiriti të vetëm të ngadalësuar) me presion 6,89 MPa (68,9 bar) dhe 294 K (21 °C);
 - "Propellantët" me Bazë të Dyfishe të Derdhur dhe të Modifikuar Elastomer (EMCDB) me zgjatje me tërheqje maksimale prej më shumë se 5% tek 233 K (- 40 °C);
 - Çdo "propellant" që përmban substancat e specifikuar nga ML8.a;
 - "Propellantët" që nuk janë specifikuar gjatë në Listën e Përbashkët të BE-së, posaçërisht të projektuar për përdorim ushtarak;
- c. "Piroteknika", karburante dhe substanca të tjea, si më poshtë, dhe 'përzjerje' të tyre:
- Karburante për "Avionë" të formuluar posaçërisht për qëllime ushtarake;

Shënim I ML8.c.1 nuk zbatohet për karburantët e mëposhtëm të "avionëve": JP-4, JP-5 dhe JP-8.

Shënim 2 Karburante për “Avionë” të specifikuar nga ML8.c.1. janë produkte të përfunduar, jo përbërësit e tyre.

2. Alane (aluminium hydride) (CAS 7784-21-6);
3. Borane, si më poshtë, dhe derivatet e tyre:
 - a. Carboranes;
 - b. Homologët Borane, si më poshtë:
 1. Decaborane (14) (CAS 17702-41-9);
 2. Pentaborane (9) (CAS 19624-22-7);
 3. Pentaborane (11) (CAS 18433-84-6);
4. Hydrazine dhe derivate si më poshtë (shih gjithashtu ML8.d.8. dhe d.9. për derivatet oksiduese hydrazine):
 - a. Hydrazine (CAS 302-01-2) në përqendrim prej 70 % ose më shumë;
 - b. Monomethyl hydrazine (CAS 60-34-4);
 - c. Symmetrical dimethyl hydrazine (CAS 540-73-8);
 - d. Unsymmetrical dimethyl hydrazine (CAS 57-14-7);

Shënim ML8.c.4.a. nuk zbatohet për ‘përzierjet’ hydrazine posaçërisht të formuluar për kontrollin e ndryshkjes.

5. karburantet metale, ‘përzierjet’ e karburanteve ose ‘përzierjet “piroteknike” në formë kokrrizash, qoftë sferike, të atomizuara, sferoidale, si flokë, ose bazë, prodhuar nga materialet që përbehen nga 99% ose më shumë nga sa më poshtë:
 - a. Metale, si më poshtë, dhe ‘përzierje’ të tyre:
 1. Beryllium (CAS 7440-41-7) në madhësi kokrrizash prej më pak se 60 µm;
 2. Pluhur hekuri (CAS 7439-89-6) në madhësi kokrrizash prej 3 µm ose më pak të prodhuara duke reduktuar oksidin e hekurit me hidrogjen;
 - b. ‘Përzierje’ që përmban sa më poshtë:
 1. Zirconium (CAS 7440-67-7), magnesium (CAS 7439-95-4) ose aliazhe të tyre në madhësi të posaçme prej më pak se 60 µm; ose
 2. Boron (CAS 7440-42-8) ose boron carbide (CAS 12069-32-8) karburante me pastërti 85 % ose më të lartë dhe madhësi kokrrizash më pak se 60 µm;

Shënim 1 ML8.c.5. aplikohet për “lëndët shpërthyesë” dhe karburantet, pavarësisht nëse metalet ose aliazhet janë enkapsuluar në aluminium, magnesium, zirconium, ose beryllium.

Shënim 2 ML8.c.5.b. aplikohet vetëm për karburantet e metaleve në formë kokrrize kur ato përzihen me substanca të tjera për të formuar një ‘përzierje’ të formuluar për qëllime ushtarake si xhelatinë ‘propelanti’ i lëngshëm, ‘propelant’ i ngurtë, ose ‘përzierje’ ‘piroteknike’.

Shënim 3 ML8.c.5.b.2. nuk zbatohet për boron dhe boron carbide të pasuruar me boron 10(20% ose më shumë të përmbajtjes totale të boron-10).

6. Materialet ushtarake që përmbajnë trashës për karburantet hidrokarbure, të formuluar posaçërisht për përdorim në flakë-hedhës ose municionet e ndezshme, si stearatet metalike (p.sh., octal (CAS 637-12-7)) ose palmitatet;
7. Perchloratet, chloratet dhe chromates, të pasuruara me metal pluhur ose përbërës të tjera

karburanti me energji të lartë;

8. Pudër alumini sferike ose sferoidale (CAS 7429-90-5) me një madhësi kokrrize prej 60 µm ose më pak dhe të prodhuar nga materialet me një përbërje alumini prej 99 % ose më shumë;
9. Titanium subhydride (TiH_n) me ekuivalentin stoichiometri prej $n = 0,65-1,68$;
10. Karburantet e lëngshëm me densitet të lartë energjie të paspecifikuara në ML8.c.1, si më poshtë:
 - a. Karburantet e përzier, që përfshijnë karburantet e ngurtë dhe të lëngshëm (p.sh., xhelatinë boron), që kanë një densitet energjie bazuar në masë prej 40 MJ/kg ose më të madhe;
 - b. Karburante të tjera me densitet të lartë energjie ose aditivë karburantesh (p.sh., cibane, solcionet ionike, JP-7, JP-10), që ka një densitet energjie bazuar në masë 37,5 GJ për metër kub ose më të madhe, të matur me 293 K (20 °C) dhe një presion atmosferik prej (101,325 kPa);

Shënim ML8.c.10.b. nuk zbatohet për karburantet fosile të rafinuara ose bio-karburantet ose karburantet për motorët e certifikuar në aviacionin civil.

11. “Pyroteknik” dhe materiale piroforike, si më poshtë:
 - a. “Pyroteknik” dhe materiale piroforike, posaçërisht të formuluar për të përforcuar ose kontrolluar prodhimin e energjisë së rrezatuar në një pjesë të spektrit IR;
 - b. Përzierjet e magnezit, polytetrafluoroethylene (PTFE) dhe një vinylidene difluoride-hexafluoropropylene copolymer (e.g., MTV);
12. Përzierjet e karburanteve, përzierjet “piroteknike” ose “materialet energjike”, që nuk janë specifikuar gjetkë në ML8, që kanë sa më poshtë:
 - a. përmbajnë më shumë se 0.5% të kokrrizave sa më poshtë:
 1. Aluminium;
 2. Beryllium;
 3. Boron;
 4. Zirconium;
 5. Magnesium; ose
 6. Titanium;
 - b. Kokrrizat e specifikuar nga ML8.c.12.a. me një madhësi më të vogël se 200 nm në një drejtim; dhe
 - c. Kokrrizat e specifikuar nga ML8.c.12.a. me një përbërje metali prej 60% ose më të madhe;
- d. Oksiduesit, si më poshtë, dhe ‘përzierjet’ e tyre:
 1. ADN (ammonium dinitramide ose SR 12) (CAS 140456-78-6);
 2. AP (ammonium perchlorate) (CAS 7790-98-9);
 3. Kompozitat e përbëra nga fluorina dhe një sa më poshtë:
 - a. Halogjenë të tjerë
 - b. Oksigjen, ose
 - c. Nitrogen;

Shënim1 ML8.d.3. nuk zbatohet për chlorine trifluoride (CAS 7790-91-2).

Shënim 2 ML8.d.3 nuk zbatohet për nitrogen trifluoride (CAS 7783-54-2) në gjendjen e gaztë.

4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidine) (CAS 78246-06-7);
5. HAN (hydroxylammonium nitrate) (CAS 13465-08-2);
6. HAP (hydroxylammonium perchlorate) (CAS 15588-62-2);
7. HNF (hydrazinium nitroformate) (CAS 20773-28-8);
8. Hydrazine nitrate (CAS 37836-27-4);
9. Hydrazine perchlorate (CAS 27978-54-7);
10. Oksiduesit e lëngshëm të përbërë nga ose që përmbajnë acid nitrik të ngadalësuar avullues të kuq (IRFNA) (CAS 8007-58-7);

Shënim ML8.d.10 nuk zbatohet për acidin nitrik avullues të ngadalësuar.

e. Lidhëzit, plastifikuesit, monomeret dhe polimeret, si më poshtë:

1. AMMO (azidomethylmethyloxetane dhe polimeret e tij) (CAS 90683-29-7) (shih gjithashtu ML8.g.1. për “prekursorët” e tij);
2. BAMO (3,3-bis(azidomethyl)oxetane dhe polimeret e tij) (CAS 17607-20-4) (shih gjithashtu ML8.g.1. për “prekursorët” e tij);
3. BDNPA (bis (2,2-dinitropropyl)acetal) (CAS 5108-69-0);
4. BDNPF (bis (2,2-dinitropropyl)formal) (CAS 5917-61-3);
5. BTTN (butanetrioltrinitrate) (CAS 6659-60-5) (shih gjithashtu ML8.g.8. për ‘prekursorët’ e tij);
6. Monomeret, plastifikuesit ose polimeret energjetike, posaçërisht të formuluar për përdorim ushtarak dhe që përmbajnë sa më poshtë:
 - a. Grupe nitro;
 - b. Grupe azido;
 - c. Grupe Nitrate;
 - d. Grupe Nitraza; ose
 - e. Grupe Difluoroamino;
7. FAMAO (3-difluoroaminomethyl-3-azidomethyl oxetane) dhe polimeret e saj;
8. FEFO (bis-(2-fluoro-2,2-dinitroethyl) formal) (CAS 17003-79-1);
9. FPF-1 (poly-2,2,3,3,4,4-hexafluoropentane-1,5-diol formal) (CAS 376-90-9);
10. FPF-3 (poly-2,4,4,5,5,6,6-heptafluoro-2-tri-fluoromethyl-3-oxaheptane-1,7-diol formal);
11. GAP (glycidylazide polymer) (CAS 143178-24-9) dhe derivatet e saj;
12. HTPB (hydroxyl terminated polybutadiene) me funksionalitet hydroxyl të barabartë ose më të madh se 2,2 dhe më të vogël se 2,4, një vlerë hydroxyl më të vogël se 0,77 meq/g, dhe viskozitet në 30 °C më të vogël se 47 poise (CAS 69102-90-5);
13. Poli i funksionalizuar si alkool (epichlorohydrin) me një peshë molekulare më të vogël se 10 000, si më poshtë:
 - a. Poly(epichlorohydrindiol);
 - b. Poly(epichlorohydrintriol)
14. NENAs (nitrate ethylnitramine compounds) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 dhe 85954-06-9);
15. PGN (poly-GLYN, polyglycidyl nitrate or poly(nitratomethyl oxirane)) (CAS 27814-48-8);

16. Poly-NIMMO (poly (nitratomethylmethyloxetane), poly-NMMO ose poly(3-Nitratomethyl-3- methyloxetane) (CAS 84051-81-0);
 17. Polynitroorthocarbonates;
 18. TVOPA (1,2,3-tris[1,2-bis(difluoroamino)ethoxy] propane ose tris vinoxyl propane adduct) (CAS 53159-39-0);
 19. 4,5 diazidomethyl-2-methyl-1,2,3-triazole (iso-DAMTR);
 20. PNO (Poly(3-nitrato oxetane));
 21. TMETN (Trimethylolethane trinitrate) (CAS 3032-55-1);
- f. "Aditivë" si më poshtë:
1. Basic copper salicylate (CAS 62320-94-9);
 2. BHEGA (bis-(2-hydroxyethyl) glycolamide) (CAS 17409-41-5);
 3. BNO (butadienenitrileoxide);
 4. Derivativë të Ferrocene si më poshtë:
 - a. Butacene (CAS 125856-62-4);
 - b. Catocene (2,2-bis-ethylferrocenyl propane) (CAS 37206-42-1);
 - c. Acide Ferrocene carboxylic dhe ester acide ferrocene carboxylic;
 - d. n-butyl-ferrocene (CAS 31904-29-7);
 - e. Derivate të tjera të mbledhura polymer ferrocene që nuk janë specifikuar gjetkë në ML8.f.4.;
 - f. Ethyl ferrocene (CAS 1273-89-8);
 - g. Propyl ferrocene;
 - h. Pentyl ferrocene (CAS 1274-00-6);
 - i. Dicyclopentyl ferrocene;
 - j. Dicyclohexyl ferrocene;
 - k. Diethyl ferrocene (CAS 1273-97-8);
 - l. Dipropyl ferrocene;
 - m. Dibutyl ferrocene (CAS 1274-08-4);
 - n. Dihexyl ferrocene (CAS 93894-59-8);
 - o. Acetyl ferrocene (CAS 1271-55-2)/1,1'-diacetyl ferrocene (CAS 1273-94-5);
 5. Lead beta-resorcyate (CAS 20936-32-7) ose copper beta-resorcyate (CAS 70983-44-7);
 6. Lead citrate (CAS 14450-60-3);
 7. Lead-copper chelates of beta-resorcyate ose salicylates (CAS 68411-07-4);
 8. Lead maleate (CAS 19136-34-6);
 9. Lead salicylate (CAS 15748-73-9);
 10. Lead stannate (CAS 12036-31-6);
 11. MAPO (tris-1-(2-methyl)aziridinyl phosphine oxide) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (bis(2-methyl aziridinyl) 2-(2-hydroxypropanoxy) propylamino phosphine oxide); dhe

derivativë të tjera MAPO;

12. Methyl BAPO (bis(2-methyl aziridinyl) methylamino phosphine oxide) (CAS 85068-72-0);
13. N-methyl-p-nitroaniline (CAS 100-15-2);
14. 3-Nitrazo-1,5-pentane diisocyanate (CAS 7406-61-9);
15. Agjentët organo-metalikë bashkues si më poshtë:
 - a. Neopentyl(diallyl]oxy, triçdiocetyl]phosphato-titanate (CAS 103850-22-2); të njohura gjithashtu si titanium IV, 2,2çbis 2-propenolato-methyl, butanolato, tris (diocetyl phosphato) (CAS 110438-25-0); ose LICA 12 (CAS 103850-22-2);
 - b. Titanium IV, ç(2-propenolato-1) methyl, n-propanolatomethyl] butanolato-1, trisçdiocetyl] pyrophosphate or KR3538;
 - c. Titanium IV, ç(2-propenolato-1)methyl, n-propanolatomethyl] butanolato-1, tris(diocetyl) phosphate;

16. Polycyanodifluoroaminoethyleneoxide;

17. Agjentët lidhës si më poshtë:

- a. 1,1R,1S-trimesoyl-tris(2-ethylaziridine) (HX-868, BITA) (CAS 7722-73-8);
- b. Amidet polyfunktionale aziridine me shtyllë isophthalic, trimesic, isocyanuric ose trimethyladipic, dhe që ka një grup 2-methyl or 2-ethyl aziridine;

Shënim Artikulli ML.8.f.17.b. përfshin:

- a. 1,1H-Isophthaloyl-bis(2-methylaziridine)(HX-752) (CAS 7652-64-4);
- b. 2,4,6-tris(2-ethyl-1-aziridinyl)-1,3,5-triazine (HX-874) (CAS 18924-91-9);
- c. 1,1'-trimethyladipoyl-bis(2-ethylaziridine) (HX-877)(CAS 71463-62-2).

18. Propyleneimine (2-methylaziridine) (CAS 75-55-8);

19. Oksid hekuri superfin (Fe₂O₃) (CAS 1317-60-8) me sipërfaqe specifike më të madhe se 250 m²/g dhe një madhësi grimce mesatare 3,0 nm ose më pak;

20. TEPAN (tetraethylenepentaamineacrylonitrile) (CAS 68412-45-3); cyanoethylated polyamines dhe kriperat e tyre;

21. TEPANOL (tetraethylenepentaamineacrylonitrileglycidol) (CAS 68412-46-4); poliamina në përbërje të cianoetiluar me glicidol dhe kriperat e tyre;

22. TPB (trifenil bismuti) (CAS 603-33-8);

23. TEPB (Tris (etoksifenil) bismut) (CAS 90591-48-3);

g. "Prekursorët", siç vijon:

NB: Në ML8.g. referencat janë për 'materiale energjetike të kontrolluara nga këta substanca. BCMO (3,3-bis(chloromethyl)oxetane) (CAS 78-71-7) (shih edhe ML8.e.1. dhe e.2.);

1. Dinitroazetidine-t-butyl kripe (CAS 125735-38-8) (shih edhe ML8.a.28.);
2. Hexaazaisowurtzitane derivatives including HBIW (hexabenzylhexaazaisowurtzitane) (CAS 124782-15-6) (see also ML8.a.4.) and TAIW (tetraacetyldibenzylhexaazaisowurtzitane) (CAS 182763-60-6) (shih edhe ML8.a.4.);
3. Nuk është përdorur që prej vitit 2013:
4. TAT (1,3,5,7 tetraacetyl-1,3,5,7,-tetraaza cyclo-octane) (CAS 41378-98-7) (shih gjithashtu ML8.a.13.);
5. 1,4,5,8-tetraazadecalinalin (CAS 5409-42-7) shih gjithashtu ML8.a.27.);
6. 1,3,5-trichlorobenzene (CAS 108-70-3) (shih gjithashtu ML8.a.23.);
7. 1,2,4-trihydroxybutane (1,2,4-butanetriol) (CAS 3068-00-6) (shih gjithashtu ML8.e.5.);

8. DADN (1,5-diacetyl-3,7-dinitro-1, 3, 5, 7-tetraaza-cyclooctane) (shih gjithashtu ML8.a.13.).

h. Pluhurat e 'materialeve reaktive' dhe format, si më poshtw:

1. Pluhurat e `donjwrit prej materialeve mw poshtw, me njw pwrmazw tw pjeswzws mw tw vogël se 250 µm nw `do drejtim dhe tw pa specifikuar diku tjetër nga ML8:
 - a. Alumin;
 - b. Niob;
 - c. Bor;
 - d. Zirkon;
 - e. Magnez;
 - f. Titan;
 - g. Tantal;
 - h. Tungsten;
 - i. Molibden; ose
 - j. Hafnium;
2. Forma tw paspecifikuar nga ML3, ML4, ML12 ose ML16, tw fabrikuar nga pluhurat e specifikuar nga ML8. h.1.

Shwnime teknike

1. 'Materialet reaktive' projektohen pwr tw prodhuar njw reaksion ekzotermik vetëm nw norma tw larta tw rrumbullakosura si edhe pwr t'u përdorur si veshje tw brendshme ose pwr tw derdhur detaliin.
2. Pluhurat e 'materialit reaktiv' prodhohen, pwr shembull,, nga njw proces me energji tw lartw nw minierat e topit.
3. Format e 'matreialit reaktiv' prodhohen, pwr shembull, nga përtharja me laser selektiv.

Shënimi 1 ML8 nuk zbatohet për lëndët e mëposhtme, përveç kur ato janë të përbëra ose të përziera me 'materiale energjetike' të specifikuar nga ML8.a. ose metale me fuqinë e specifikuar nga ML8.c.:

- a. Ammonium picrate (CAS 131-74-8);
- b. Barut i zi;
- c. Hexanitrodiphenylamine (CAS 131-73-7);
- d. Difluoroamine(CAS 10405-27-3);
- e. Nitrostarch (CAS9056-38-6);
- f. Potassium nitrate (CAS 7757-79-1);
- g. Tetranitronaphthalene;
- h. Trinitroanisol;
- i. Trinitronaphthalene;
- j. Trinitroxylene;
- k. N-pyrrolidinone; 1-methyl-2-pyrrolidinone (CAS 872-50-4);
- l. Dioctylmaleate (CAS 142-16-5);
- m. Ethylhexylacrylate (CAS 103-11-7);
- n. Triethylaluminium (TEA) (CAS 97-93-8), trimethylaluminium (TMA) (CAS 75-24-1),

dhe alkale të tjera metalike priforike dhe arile të lithium, sodium, magnesium, zinc ose boron;

- o. Nitrocellulose (CAS 9004-70-0);
- p. Nitroglycerin (ose glyceroltrinitrate, trinitroglycerine) (NG) (CAS 55-63-0);
- q. 2,4,6-trinitrotoluene (TNT) (CAS 118-96-7);
- r. Ethylenediaminedinitrate (EDDN) (CAS 20829-66-7);
- s. Pentaerythritoltetranitrate (PETN) (CAS 78-11-5);
- t. Azide plumbi (CAS 13424-46-9), styphnate normal plumbi (CAS 15245-44-0) dhe styphnate lumbi bazë (CAS 12403-82-6), dhe lëndë eksplozive primare ose përbërje prime që përmbajnë azide dhe komplekse azidesh.
- u. Triethyleneglycoldinitrate (TEGDN)(CAS 111-22-8);
- v. 2,4,6-trinitroresorcinol (styphnic acid) (CAS 82-71-3);
- w. Diethyldiphenylurea (CAS 85-98-3); dimethyldiphenylurea(CAS 611-92-7); methylethyldiphenyl urea (Centralites];
- x. N, N-diphenylurea (unsymmetrical diphenylurea) (CAS 603-54-3);
- y. Methyl-N, N-diphenylurea (methyl unsymmetrical diphenylurea)(CAS 13114-72-2);
- z. Ethyl-N, N-diphenylurea (ethyl unsymmetrical diphenylurea) (CAS 64544-71-4); aa. 2-Nitrodiphenylamine (2-NDPA)(CAS 119-75-5);
- bb. 4-Nitrodiphenylamine (4-NDPA)(CAS 836-30-6); cc. 2,2-dinitropropanol (CAS 918-52-5);
- dd. Nitroguanidine (CAS 556-88-7) (shih hyrjen 1C011.d. tek Lista e BE-së për Përdorimin e Dyfishtë.

Shënim 2 ML8. Nuk përdoret pwr perkloratin e amoniumit (ML8.d.2.), NTO (ML8.a.18.) ose katogjenin (ML8.f.4.b.), dhe përmbush të gjitha sa më poshtë:

- a. Formësuar dhe formuluar posa ërriht për pajisjet e gjenerimit të gazit për përdorim civil;
- b. Kordonat lidhës ose plastifikuesit e përbërë ose të përzier dhe me një mas më të vogël se 250 g;
- c. Me një maksimale perklorati amoniumi prej 80 % (ML8.d.2.) në një masë të një materiali aktiv;
- d. Ka më pak ose konkretisht 4 g NTO (ML8.a.18.); dhe
- e. Ka mw pak ose konkretisht 1 g katogjeni (ML8.f.4.b.).

ML9

Anijet e luftës (në sipërfaqe ose nën ujë), pajisjet e posaçme detare, aksesorët dhe përbërësit e tyre, të projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak si më poshtë:

N.B. Për drejtimin dhe pajisjet e navigimit, shih ML11.

a. Anijet dhe komponentët si më poshtë:

1. Anijet luftarake dhe anijet (në sipërfaqe dhe nën ujë), të projektuara ose të modifikuara posaçërisht për veprime mbrojtëse dhe sulmuese, të përshtatura ose jo për përdorim ushtarak, pavarësisht nga gjendja aktuale e kushteve të punës, dhe që kanë ose jo sisteme armësh, blind, trup anije dhe pjesë për trup anije, dhe komponentët e tyre projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak;
2. Mjetët lundruese në sipërfaqe, përveç atyre të specifikuar në ML9.a.1, me cilindo nga tiparet e mëposhtme, të fiksuara ose të integruara në mjetin lundrues:

- a. Armë automatike — të përcaktuara në ML1., ose armë të përcaktuara në ML2., ML4., ML12. ose ML19., ose 'montime' ose pika të forta për armët me një kalibër prej 12,7 mm ose më të madh;
- Shënim teknik*
- 'Montimi' i referohet montimeve të armëve ose fuqizimit strukturor për instalimin e armëve.
- b. Sistemi i kontrollit të zjarrit i përcaktuar në ML5.;
- c. Me karakteristikat, si më poshtë:
1. Mbrojtje kimike, radiologjike dhe bërthamore (CBRN); dhe
 2. 'Sistem me lagështirë paraprake ose i larjes' i programuar për qëllime dezinfektimi; ose
- Shënime Teknike*
1. 'Mbrojtja e CBRN' është një hapsirë e brendshme me tipare të tilla si mbi presion, izolim i sistemeve të ventilimit, hapje të kufizuara të ventilimit me filtera CBRN dhe pika të kufizuara aksesos për personelin ku përfshihen bravat me ajër.
 2. 'Sisteme me lagështirë paraprake ose të larjes' është një sistem me sprucim me ujë deti i cili mundëson njomjen e njëkohësishme të superstrukturës së jashtme dhe të dokut të mjetit lundrues.
- d. Sistemet e kundërveprimit të armëve të përcaktuara në ML4.b., ML5.c. ose ML11.a. , me një nga tiparet e mëposhtme:
1. 'Mbrojtje CBRN';
 2. Skeleti dhe superstruktura, të projektuar posaçërisht për të ulur kryqëzimin e seksionit të radarit;
 3. Pajisjet e ulejs së ndikimit termal, (p.sh., një sistem i ftohjes me çlirim gazi), duke përfshirë ato që janë projektuar posaçërisht për të rritur efikasitetin e përgjithsme të centralit elektrik ose për të ulur ndikimin në mjedis, ose
 4. Për të ulur ndikimin magnetik të të gjithë mjetit lundrues;
- b. Motorët dhe sistemet e shtytjes si më poshtë, të projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak dhe komponentët e tyre, të projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak:
1. Motorët Diesel të projektuar posaçërisht për nëndetëset me të dy këto karakteristika:
 2. Motorët elektrikë të projektuar posaçërisht për nëndetëset dhe që kanë këto karakteristika si më poshtë:
 - a. Fuqia dalëse më e madhe se 0.75 MW (1000 KF);
 - b. Kthim të shpejtë (të kahut të lëvizjes);
 - c. Ftohje me lëng; dhe
 - d. Janë të mbyllura plotësisht;
 2. Motorët Diesel jo magnetikë me të gjitha tiparet si më poshtë:
 - a. Fuqi në dalje 37,3 kË (50 hp) ose më shumë; dhe
 - b. Përmbajtje jo magnetike më shumë se 75 % e masës në total;
 3. 'Sistemet e "Shtytjes së Pavarur të Ajrit" (AIP) të projektuara posaçërisht për nëndetëse;
- Shënim teknik*
- 'Shtytja e pavarur e ajrit' (AIP) lejon një nëndetëse të zhytur që të përdorë sistemin e saj shtytës pa pasur akses në oksigjenin atmosferik për një periudhë më të gjatë se sa do të lejonin bateritë. Për qëllimin e ML9.b.4, AIP nuk përfshin fuqinë bërthamore.
- c. Pajisjet e detektimit nën ujë të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak dhe kontrollet e saj thefor and components therefor specially designed for military use;

- d. Rrjetat e nëndetëseve dhe të silurëve, specially designed for military use;
- e. Nuk është përdorur që nga viti 2003:
- f. Të çarat në trupin e anijes dhe lidhëset e projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak që mundësojnë ndërveprimin me pajisjet jashtë anijes;

Shënim M L9.f. përfshin lidhësit për anijet që janë prej një përcjellësi të vetëm, shumë përcjellës, tip ko-aksial ose me orientim vale, dhe ato që futen në trupin e anijes, të dy që janë të papërshkrueshëm nga lagështira deri në thellësi që i kalojnë 100 metra; dhe lidhësit e fibrave optike penetruarit optikë të trupit të anijes të projektuar posaçërisht për transmetim me rryma "lazer" pavarësisht nga thellësia. Kjo nuk përfshin kambiot normale dhe shufrat penetruare të kontrollit hidraulik në trupin e anijes.

- g. Kushinetat pa zhurmë me të gjithë komponentët si më poshtë, dhe pajisjet që i kanë ato kushineta, të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak:
1. Ndërprerje e gazit ose ndërpreja magnetike;
 2. Kontrollë të ndikimit aktiv; ose
 3. Kontrollë të shtypjes së dridhjes.

ML10

'Avionët', 'mjetet fluturuese më të lehta se ajri', mjetet fluturuese pa personel, motorët ajrorë dhe pajisjet e 'avionëve', pajisjet që kanë lidhje me të dhe përbërësit e projektuar ose të modifikuar për përdorim ushtarak, siç tregohet më poshtë:

N.B. Për drejtimin dhe pajisjet e navigimit, shih ML11.

- a. "Mjet fluturues" me ekuipazh dhe "mjete më të lehta se ajëri", si edhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;
- b. Nuk është përdorur që nga viti 2011:
- c. Mjetet fluturuese pa personel dhe pajisjet që kanë të bëjnë me to, të projektuara ose të modifikuara posaçërisht për përdorim ushtarak, siç tregohet:
1. Mjetet fluturuese pa personel ku përfshihen dhe mjetet me komandim në largësi (RPVs) dhe mjetet me programim autonom;
 2. Lëshuesit e tyre dhe pajisjet mbështetëse tokësore;
 3. Pajisjet që kanë të bëjnë me to për komandimin dhe kontrollin;
- d. Aero-motorrët e shtyrjes dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;
- e. Pajisje për rimbushje me karburant në fluturim, e projektuar ose modifikuar posaçërisht për cilëndo nga sa më poshtë, si edhe komponentët e projektuar posaçërisht për to:
1. "Mjet fluturimi" i përcaktuar nga ML10.a.; ose
 2. "Mjet fluturimi" pa ekuipazh, i përcaktuar nga ML10.c.;
- f. Pajisje e terrenit' e projektuar posaçërisht për "mjet fluturimi", specifikuar nga ML10.a. ose aero-motorrët e përcaktuar nga ML10.d.;

Shënim teknik

'Pajisjet e terrenit' përfshijnë pajisjet e presionit për rifurnizim me karburant dhe pajisjet e projektuara për të lehtësuar veprimtaritë në zonat e mbyllura.

- g. Pajisje të shpëtimit të jetës për ekuipazhin, pajisje për sigurinë e ekuipazhit si edhe pajisje të tjera për shpëtim në rast emergjence, të pa specifikuara në ML 10.a, të projektuara për "mjetin fluturues" të përcaktuar nga ML10.a.;

Shënim ML10.g. nuk kontrollon helemtat e ekuipazhit të cilat nuk kanë ose të inkuorporuar, të montuar ose nuk kanë veshje të brendshme për pajisjet e specifikuara në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE.

N.B. Për helmetat shih edhe ML13.c.

- h. Parashutat, paraglider, dhe pajisjet përkatëse, si më poshtë dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to:
1. Parashutat të cilat nuk përcaktohen diku tjetër në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së;
 2. Paraglider-at;
 3. Pajisje të projektuara posaçërisht për parashutistët e lartësive të mëdha (p.sh.: kostumet, helmetat e posaçme, sistemet e frymëmarrjes, pajisjet e navigimit);
- i. Sistemet e kontrolluara të pajisjeve për hapjen dhe të pilotimit automatik, të projektuara për ngarkesat e parashutave.

Shënim 1 ML10.a. nuk përdoret për “mjetin e fluturimit” dhe “mjetet më të lehta se ajëri” ose për variante të këtyre “mjeteve fluturuese”, të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak, dhe të cilat janë të gjitha sa më poshtë:

- a. Jo “mjet ajror” luftarak;
- b. Nuk janë konfiguruar për përdorim ushtarak dhe nuk janë përshtatur me pajisje ose me materiale të bashkëlidhura të projektuara ose modifikuara posaçërisht për përdorim ushtarak; dhe
- c. Që janë certifikuar për përdorim ushtarak nga autoritetet civile në një Vend Anëtar të Marrëveshjes Ëassenaar.

Shënim 2 ML10.d. nuk zbatohet për:

- a. Motorët e fluturimit ajror, ose përbërësit e projektuara posaçërisht për ta; të projektuara ose modifikuara për përdorim ushtarak që janë certifikuar nga autoritete civile të aviacionit në një Vend të caktuar Anëtar të Marrëveshjes Ëassenaar për përdorim si “avionë civilë”, ose përbërësit e projektuara posaçërisht për to;
- b. Motorët reciprokë ose përbërësit e projektuara posaçërisht për ta, përveç atyre të projektuara posaçërisht për “UAV-t”.

Note 3 Kontrolli në ML10.b dhe ML10.d për përbërësit e projektuara posaçërisht dhe për pajisjet e tij për ‘avionët’ jo ushtarakë ose për motorët e mjeteve fluturuese të modifikuara për përdorim ushtarak, zbatohet vetëm për ato komponentë ushtarakë dhe për pajisjet e tyre që kërkohen për modifikim për përdorim ushtarak

Note 4 Për qëllime të ML10.a., përdorimi ushtarak përfshin: luftën, zbulimin ushtarak, sulmin, trajnimet ushtarake, mbështetjen logjistike dhe transportimin dhe hedhjen nga ajri të trupave ose të pajisjeve ushtarake.

Shënim 5 ML10.a. nuk zbatohet për “mjetin fluturues”, i cili plotëson sa më poshtë: :

- a. Janë prodhuar fillimisht përpara viti 1646;
- b. Nuk përfshijnë artikujt e përcaktuar në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE, në rast se artikujt nuk kërkohen të përmbushin standarde sigurie ose të vlefshmërisë ajrore të autoriteteve të aviacionit civil të një ose më shumë Shteteve Anëtare të BE-së ose të Shteteve Pjesëmarrëse në Marrëveshjen e Vasnarit; dhe
- c. Nuk përfshijnë armët e përcaktuara në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së, në rast se janë operacionale dhe mund të kthehen në përdorim.

ML11

Pajisjet elektronike dhe përbërësit që nuk kontrollohen në vend tjetër në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak:

- a. Pajisjet elektronike të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak dhe komponentët e projektuara posaçërisht për to;

Shënim ML11.a. përfshin:

- a. pajisjet kundërvepruese dhe pajisjet elektronike kundër - kundërvepruese (p.sh. pajisjet e projektuara për të lëshuar sinjale të huaja ose të gabuara në radar ose në pajisjet e lidhjes me radio ose që të pengojnë marrjen, punën ose efektivitetin e pajisjeve marrëse të kundërshtarit) ku përfshihen dhe pajisjet e tyre kundër-kundërvepruese;
- b. llambat e frekuencave të shpejta;

- c. sistemet elektronike ose pajisjet e projektuara dhe për zbulim dhe monitorim të spektrit elektromagnetik për zbulimin ushtarak ose për qëllime sigurie ose për kundërveprimin dhe mbikëqyrjen e tyre;
- d. kundërveprimet nën ujë, ku përfshihen zhurmimi dhe prishja e sinjalit akustik, pajisjet e projektuara për të lëshuar sinjale të huaja ose të gabuara në pajisjen marrëse të sonarit;
- e. pajisjet e përpunimit të të dhënave të sigurisë, pajisjet e të dhënave të sigurisë dhe të transmetimit dhe sinjalizimit që përdorin proceset e shifrit;
- f. pajisjet identifikuese, të autenticitetit, shkarkuese dhe menaxhuese, prodhuese dhe shpërndarëse;
- g. pajisjet udhëzuese dhe orientuese;
- h. pajisjet e transmetimit të radio-komunikimeve dixhitale përmes troposferës;
- i. demodulatorë dixhitalë të modifikuar posaçërisht për zbulimin e sinjaleve. "

N.B. Për "program kompjuterik" të shoqëruar më Radion ushtarakë të Përcaktuar të "Programit Kompjuterik" (SDR), shih ML21.

- b. Pajisjet bllokuese të Sistemeve Satelitore të Navigacionit Global (GNSS) dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;
- c. "Mjet ajror" i projektuar ose modifikuar posaçërisht për përdorim ushtarak, dhe komponentët e "mjetit ajror" të projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak.

ML12

Sistemet e armëve me energji të lartë kinetike dhe pajisjet e tyre të projektuara posaçërisht për to, si vijon:

- a. Sistemet e armëve me energji të lartë kinetike të projektuara posaçërisht për shkatërrimin ose për të anuluar kryerjen e në misioni – goditjen e objektivit;
- b. Pajisjet e projektuara posaçërisht për testim dhe vlerësim, modelet testuese, ku përfshihen instrumentet diagnostik dhe objektivat, për testim dinamik të sistemeve dhe raketave me energji kinetike.

NB: Për sistemet e armëve që përdorin municion nën-kalibër ose që përdorin vetëm barute kimike dhe municionet për to, shih ML.1 deri ML.4

Shënim 1 ML12. përfshin këto që vijojnë kur janë të projektuara posaçërisht për sistemet e armëve me energji kinetike:

- a. Sisteme shtytëse lëshuese që mund t'i japin shpejtësi masave më të mëdha se 0.1 g në shpejtësi më të mëdha se 1.6 km/s, si në modelin e qitjes një nga një dhe në atë të qitjes me shpejtësi;
- b. Gjenerim i energjisë së shkallës së parë (kryesore), blindim elektrik, ruajtje e energjisë, menaxhimi termal, kushtet, ndryshimi i pajisjeve të manovrimit të karburantit; dhe lidhja elektrike midis furnizimit me energji, armës kullës dhe funksioneve të tjera elektrike që ndikojnë;
- c. Arritja e objektivave, gjetja, sistemet e kontrollit të zjarrit dhe të vlerësimit të dëmtimit;
- d. Kërkesit e objektivit, sistemet orientuese ose shmangëse të shtyrjes (shpejtësia laterale) për raketat.

Shënim 2 ML 12 kontrollon sistemet e armëve që përdorin si forcë shtytëse ndonjë nga këto metoda të propulSIONIT:

- a. Elektromagnetike;
- b. Elektrotermale;
- c. Plazma; d. Gazi i lehtë; ose
- e. Kimike (kur përdoret në kombinim me ndonjë nga ato që u përmendën më sipër).

ML13

Pajisjet e blinduara ose mbrojtëse, strukturat dhe përbërësit si më poshtë

- a. Pllakat e blinduara si më poshtë:
 1. të prodhuara për të qenë në përputhje me një standard ose specifikim ushtarak; ose
 2. të përshtatshme për përdorim ushtarak;

N.B. Për jelekët antiplumb, shih ML13.d.2.

- b. Konstruksionet e materialeve metalike ose jo metalike ose kombinimet e tyre të projektuara për të siguruar mbrojtje balistike për sistemet ushtarakë dhe komponentët e projektuar posaçërisht për to;

- c. Helmetat e prodhuara sipas standardeve ose përcaktimeve ushtarake ose standardeve kombëtare të krahasueshme, dhe veshjet e projektuara posaçërisht për helmetat, veshjet e brendshme, ose mbushjet e komfortit, për to;

N.B. Për elementë të tjerë ose aksesore të helmetës ushtarake, shih Listën e PËRBASHKËT Ushtarake të BE, përkatësisht.

- d. Jelekët antiplumb dhe veshjet mbrojtëse si dhe pajisjet e projektuara për to, si më poshtë:

1. Jelek antiplumb i butë ose veshje mbrojtëse, të prodhuara sipas standardeve ose përcaktimeve ushtarake, ose sipas ekuivalentëve të tyre, dhe komponentët e projektuar posaçërisht;

Shënim Për qëllime të ML13.d.1., standardet ose përcaktimet ushtarake përfshijnë, minimalisht, përcaktimet për mbrojtjen nga fragmentarizimi.

2. Pllakat e rënda antiplumb ofrojnë mbrojtje balistike të barabartë me ose më të madhe se niveli III (NIJ 0101.06, Korrik 2008) ose ekuivalentët kombëtarë.

Shënim 1 ML13.b. përfshin materialet e projektuara posaçërisht për të siguruar mbrojtje nga armët e shpërthimit reaktiv ose për ndërtimin e strehimeve ushtarake.

Shënim 2 ML13.c. nuk zbatohet për helmetat konvencionale prej çeliku, as ato të modifikuara ose të projektuara për tu pranuar, as ato të pajisura me pjesë shtesë.

Shënim 3 ML13.c dhe d. nuk zbatohet për helmetat, jelekët antiplumb ose veshjet mbrojtëse kur ato shoqërojnë përdoruesin për mbrojtjen personale të tij.

Shënim 4: Helmetat e vetme të projektuara posaçërisht për personelin e çmontimit të bombave që përcaktohen me hollësi tek ML13, janë ato të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak.

N.B.1 Shih gjithashtu dhe Pikën 1A005 në Listën e Përdorimit të Dyfishtë të BE-së.

N.B.2 Për “materialet fibroze ose me filament” që përdoren në prodhimin e jelekëve antiplumb dhe helmetave, shih Pikën 1C010 në Listën e Përdorimit të Dyfishtë të BE-së.

ML14

Pajisjet e specializuara për stërvitje ushtarake’ ose për simulim të skenarëve ushtarakë, simulatorët e projektuar posaçërisht për stërvitjen e ndonjë arme zjarri ose arme të kontrolluar nga ML1 ose ML2, dhe përbërësit dhe aksesoret e prodhuar posaçërisht për to.

Shënim teknik

Termi ‘pajisje të specializuara për stërvitje ushtarake’ përfshin llojet e simulatorëve të sulmit, simulatorëve 26 operacionalë të fluturimit, simulatorët e radarëve të objektivave, gjeneratorët e gjetjes së objekteve, pajisjet e stërvitjes me top, simulatorët e stërvitjes për luftën kundër nëndetëseve, simulatorët e fluturimit (ku përfshihen dhe centrifugat për njerëzit për stërvitjen e pilotëve dhe astronautëve), pajisjet e stërvitjes për radarët, simulatorët e fluturimit me instrumenta, simulatorët e orientimit, simulatorët e lëshimit të raketave, pajisjet e gjetjes së objektivit, avionëve pa personel, simulatorët e armatimit, simulatorët e “avionëve” pa pilot, njësitë e stërvitjes së lëvizshme dhe pajisjet për operacionet tokësore.

Shënim 1 ML14 përfshin sisteme të gjenerimit të imazhit dhe ambienteve ndërvepruese për simulatorët kur janë projektuar ose modifikuar për përdorim ushtarak.

Shënim 2 ML14 nuk zbatohet për pajisjet e projektuara posaçërisht për stërvitjen dhe përdorimin e armëve të gjuetisë ose armëve sportive.

ML15

Pajisjet e imazhit ose të kundërveprimit dhe komponentët dhe aksesoret e tyre, siç tregohet në vijim, të projektuara për përdorim ushtarak:

- Regjistruerit dhe pajisjet e përpunimit të imazhit;
- Kamerat, pajisjet fotografuese dhe të përpunimit të filmit;
- Pajisjet e intensifikimit (përforcimit) të imazhit;
- Pajisjet me rreze infra të kuqe ose pajisjet e imazhit termal;
- Pajisjet e imazhit dhe të ndjeshmërisë së radarit;
- Pajisjet e kundërveprimit ose të kundër-kundërveprimit për pajisjet e kontrolluara nga nën-

artikujt ML15.a deri në ML15.e

Shënim ML15.f. përfshin pajisjet e projektuara për të degraduar veprimin ose efektivitetin e sistemeve ushtarake të imazhit ose për të minimizuar këto efekte degraduese.

Shënim ML15 nuk zbatohet për “llambat intensifikuese përforcuese të gjeneratës së parë” ose pajisjet e projektuara posaçërisht për tu bashkuar në llambat intensifikuese përforcuese të gjeneratës së parë”.

N.B. Për klasifikimin e shikueshmërisë së armëve të cilat inkorporojnë “tubat intensifikues të imazhit të gjeneratës së parë”, shih ML1., ML2. dhe ML5.a.

N.B. Shih edhe 6A002.a.2. dhe 6A002.b. tek Lista e BE-së për Përdorimin e Dyfishtë.

ML16

Prodhimet e farkëtuara, të hedhura dhe produkte të tjera të papërfunduara, ë janë projektuar posaçërisht për produktet e kontrolluara nga ML1 deri ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 ose ML19.

Shënim ML16. zbatohet për produktet kur ato janë të identifikueshme nga përbërja, gjeometria ose funksioni i materialit.

ML17

Pajisjet e ndryshme, materialet dhe bibliotekat dhe përbërësit e projektuar posaçërisht për to, si më poshtë:

- a. Aparatet e pavarura për zhytje dhe aparatet e notimit nën ujë, si më poshtë:
 1. aparatet me qarkullim të mbyllur ose gjysmë të mbyllur (rifrymëmarrje);
 2. Aparat notimi nën ujë i projektuar posaçërisht për përdorim me aparatën zhytës të përcaktuar në ML 17.a.1.;

N.B. Shih gjithashtu 8A002.q. tek Lista e BE-së për Përdorimin e Dyfishtë.

- b. Pajisjet e ndërtimit të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak;
- c. Përshtatjet, veshjet dhe trajtimet për fshehje gjurmësh të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak;
- d. Pajisjet xheniere fushore të projektuara për tu përdorur në zonën e luftimit;
- e. “Robotët”, kontrolluesit e “robotëve” dhe “ndikuesit fundorë”, që kanë ndonjë nga karakteristikat që vijojnë:
 1. janë projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak;
 2. mjetet e inkorporuar të mbrojtjes së linjave hidraulike ndaj shpimit nga fragmentet balistike (p.sh. inkorporojnë linja vetizoluese) dhe janë projektuar për të përdorur lëngje hidraulike në pikë ndezje më të lartë se 839 K (566 °C); ose
 3. janë projektuar posaçërisht ose kategorizohen për të vepruar në një mjedis me rrymë elektromagnetike;;

Shënim teknik

Pulsimi elektromagnetik nuk i referohet ndërhyrjes së qëllimshme të shkaktuar nga rrezatimi elektromagnetik nga pajisjet përreth (p.sh. makineri, pajisje ose mjete elektronike) ose vetëtimat.

- f. " Bibliotekat" të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak me pajisjet e kontrolluara nga Lista e Përbashkët Ushtarake e BE-së;
- g. Pajisjet e gjenerimit të rrymës bërthamore ose pajisjet shtytëse, ku përfshihen “Reaktorët bërthamorë”, komponentët e tyre të projektuara për përdorim ushtarak;
- h. Pajisjet dhe materialet, e veshura ose të përpunuara për maskim të gjurmës, të projektuara për përdorim ushtarak, përveç atyre të kontrolluara në vend tjetër në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së;
- i. Simulatorët e projektuara veçanërisht për reaktorët bërthamorë ushtarak;
- j. Ofiçinat e lëvizshme të riparimit të projektuara ose modifikuara për riparimin e mjeteve ushtarake;
- k. Gjeneratorët fushorë të projektuara ose modifikuara për përdorim ushtarak;
- l. Konteinerët e projektuara ose të modifikuara posaçërisht për përdorim ushtarak;
- m. Mjetet e lundrimit, përveç atyre të kontrolluara në vend tjetër në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së, urat dhe pantonet (ura panton), të projektuara posaçërisht për përdorim ushtarak;
- n. Modelet e testit të projektuara posaçërisht për “zhvillimin” e artikujve të kontrolluara nga ML4, ML6, ML9 ose ML10;
- o. Pajisjet mbrojtjes lazer (p.sh. mbrojtje e sensorit ose e syrit) të prodhuara posaçërisht për përdorim

- ushtarak;
- p. "Qelizat e karburantit" përveç atyre të përcaktuaradiku tjetër në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE, të projektuara ose modifikuara posaçërisht për përdorim ushtak.
Shënime Teknike

1. Nuk përdoret që prej viti 2014.

2. Për qëllimin e ML17, "modifikim" do të thotë çdo ndryshim strukturor, elektrik, mekanik, që i jep një artikulli jo ushtarak mundësinë ekuivalente me një artikull që është projektuar posaçërisht për përdorim ushtarak.

ML18

Pajisje për prodhimin dhe përbërësit, si më poshtë:

- a. Të projektuara ose modifikuara posaçërisht për prodhimin e produkteve të kontrolluar në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së, dhe përbërësve të projektuara posaçërisht për to;
- b. Pajisjet e testimit mjedisor dhe pajisjet e tyre, të projektuara posaçërisht për to, për certifikim, për klasifikimin ose testimin e produkteve të kontrolluara nga Lista e Përbashkët Ushtarake e BE-së.

Shënim teknik: Për qëllimet e ML18, termi "prodhim" përfshin projektimin, ekzaminimin, prodhimin, testimin dhe kontrollin.

Shënim: ML18.a dhe ML18.b. përfshijnë pajisjet që vijojnë:

- d. nitratat e vazhdueshme;
- e. aparatet e testimit centrifugal ose pajisjet që kanë karakteristikat që vijojnë:
1. të vihen në punë nga një motor ose motorë që kanë një fuqi në kuaj fuqi më të madhe se 298 KË (400 Kuaj fuqi);
 2. të ketë kapacitet të mbajë një ngarkesë 113 kg apo më të madhe; ose
 3. të ketë kapacitet të ushtrorë përshpejtim centrifugal prej 8 g ose më tepër në një ngarkesë 91 kg ose më të madhe;
- c. Trysni dehidratuese;
- d. nxjerrësit e vidave të projektuara ose të modifikuara për nxjerrjen e eksplozivëve ushtarakë;
- e. makineritë prerëse për madhësinë e shtytësve të nxjerrë;
- f. barrelat (mbajtëse) 1.85 m ose më tepër në diametër dhe që kanë një kapacitet më të madh se 277 kg
- g. përzierësit e vazhdueshëm për shtytësit solidë;
- h. mullinjët e energjisë fluide për grirje ose copëtim të përbërësve të eksplozivëve ushtarakë;
- i. pajisjet për të arritur madhësinë e grimcës dhe formën sferike të pluhurit të metalit të paraqitur në listën ML8.c.8; j. konvertorë seri të rrymës për shndërrimin e materialeve të listës ML8.c.3.

ML19

Sistemet e armëve me energji të drejtuar (DEË), që kanë lidhje me pajisjet kundër vepruese dhe modelet testuese si dhe përbërësit e projektuara posaçërisht për to, si më poshtë:

- a. Sistemet "Lazer" të projektuara posaçërisht për shkatërrim ose për anulim të misionit të objektivit;
- b. Sistemet me rryma grimcash të afta për shkatërrim ose për anulim të misionit të objektivit;
- c. Sistemet e frekuencave të larta të radios (RF) të afta për shkatërrim ose për anulim të misionit të objektivit;
- d. Pajisjet e projektuara posaçërisht për gjetjen ose identifikimin e, ose mbrojtjen ndaj, sistemeve të kontrolluara nga ML19.a. deri ML19.c.;
- e. Modelet e testit fizik dhe rezultatet që kanë lidhje me sistemet, pajisjet dhe përbërësit e kontrolluar nga ML19;
- f. Sistemet me valë të vazhdueshme ose pulsuese me "lazer" të projektuara për të shkaktuar bllokim të përhershëm të shikimit të papërforcuar, p.sh për syrin e lirë, ose për syrin me pajisje korigjuese.

Shënim 1: Sistemet e armëve me energji të drejtuar, të kontrolluar nga ML19 përfshin sistemet, kapaciteti i të cilave rrjedh nga zbatimi i kontrolluar i:

- a. "lazerave" me gjatësi vale të vazhdueshme ose me fuqi pulsuese për të shkaktuar shkatërrim të ngjashëm me atë të municionit konvencional;
- b. përshpejtuesve të grimcave që projektojnë një tufë të ngarkuar ose neutrale me fuqi shkatërruese;
- c. radiotransmetuesve me frekuencë me pulsime të larta dhe me fuqi mesatare të lartë që prodhojnë fusha të tilla të forta që nxjerrin jashtë funksionit qarqet elektronike të një objektivit të largët.

Shënim 2: ML19 përfshin këto që vijojnë, kur janë projektuara posaçërisht për sistemet e armëve me energji të drejtuar:

- a. gjenerimi i energjisë primare, ruajtjes së energjisë, kyçjesçkyçjes, kushtëzimit të fuqisë ose pajisjet e manovrimit të karburantit;
- b. arritja e objektivit ose sistemet e ndjekjes;
- c. sistemet me kapacitet të vlerësimit të dëmtimit të objektivit, shkatërrimit ose të dështimit të misionit;
- d. pajisjet e manovrimit të tufave të rrezes së përhapjes ose shënimit të një pike;
- e. pajisjet me kapacitet të lëvizjes së shpejtë të tufës së rrezeve për veprimet e shpejta e të shumëfishta me objektivin;
- f. optika përshtatëse dhe bashkuesit e fazave;
- g. injektorët e rrymave për tufat e joneve negative të hidrogjenit;
- h. komponentët e përsheptuar "të kualifikuar hapësinor";
- i. pajisjet e grumbullimit të rrymave të joneve negative;
- j. pajisjet për kontrollin dhe ndryshimin e drejtimit të rrymave të tufave të joneve me energji të lartë;
- k. mbrojtëset "të kualifikuar hapësinor" për neutralizimin e rrymave të izotopeve negative të hidrogjenit.

ML20

Pajisjet kriogjenike dhe "superpërcjellëse" siç tregohet në vijim, dhe përbërësit dhe aksesorët e projektuar posaçërisht për to:

- a. Pajisjet e projektuara ose konfiguruar për tu instaluar në një mjet për forcat tokësore, forcat detare, forcat ajrore, ose zbatimet hapësinore, të afta të punojnë ndërsa janë në lëvizje dhe të prodhojnë ose të mbajnë temperatura nën 103 K (-170 °C);

Shënim: ML20.a. përfshin sistemet e lëvizshme që inkorporojnë ose përdorin aksesorë ose përbërësit e prodhuar nga materiale jo metalike ose jo elektrike, si plastika ose materialet epokside të pasuruara.

- b. Pajisjet elektrike "tejpërcjellëse" (makineritë rrotulluese ose transformatorët) e projektuar ose konfiguruar posaçërisht për tu instaluar në një mjet për forcat detare, tokësore, forcat ajrore ose zbatimet hapësinore, të afta të punojnë ndërsa janë në lëvizje.

Shënim: ML20.b. nuk zbatohet për gjeneratorët hibrid homopolar të rrymës së vazhduar që kanë armatura me një pol të vetëm metalik dhe rrotullohen në një fushë magnetike të prodhuara nga bobina tejpërcjellëse, por me kusht që këto përshtjellime të jenë i vetmi komponent tejpërcjellës në gjenerator.

ML21

"Programe kompjuterike" si më poshtë :

- a. "Programe kompjuterike" të projektuara ose modifikuara posaçërisht për sa më poshtë:

1. "Zhvillim", "prodhim", përdorim or mirëmbajtje të pajisjeve të përcaktuara nga Lista e Përbashkët Ushtarake ;

2. "Zhvillim" ose "prodhim" i materialeve të përcaktuara nga Lista e Përbashkët Ushtarake e BE-së; ose

3. "Zhvillim", "prodhim", veprim ose mirëmbajtje e "programit kompjuterik" të përcaktuar nga Lista e Përbashkët Ushtarake e BE.

- b. 'Programe kompjuterike' të posaçme përveç atyre të përcaktuara me hollësi nga ML21.a. si më poshtë:

1. 'Programe kompjuterike' të projektuar posaçërisht për modelimin, simulimin ose vlerësimin e sistemeve të armëve ushtarake;

2. 'Programe kompjuterike' të projektuar posaçërisht për modelimin ose simulimin e skenarëve të veprimeve ushtarake;

3. 'Programe kompjuterike' për përcaktimin e efekteve të armëve të luftës konvencionale, bërthamore, kimike ose biologjike;

4. 'Programe kompjuterike' të projektuar posaçërisht për Komandimin, Ndërlidhjen, Kontrollin dhe Zbulimin (C3I) ose Komandimin, Ndërlidhjen, Kontrollin, zbatimet Kompjuterike dhe të Zbulimit (C4I);

- c. 'Programe kompjuterike', që nuk kontrollohen nga ML21.a. ose b., të projektuara ose modifikuara posaçërisht për të mundësuar pajisjet që nuk kontrollohen nga Lista e Përbashkët Ushtarake e BE-së për të kryer funksione ushtarake nga pajisjet e kontrolluara nga Lista e Përbashkët Ushtarake e BE-së.

ML22

"Teknologjia" si më poshtë:

- a. "Teknologjia", përveç atyre të përcaktuara me hollësi në ML22.b. që kërkohet për 'zhvillimin',

'prodhimin' ose 'përdorimin' të artikujve të kontrolluar në Listën e Përbashkët Ushtarake të Bashkimit Europian.

a. 'Teknologjia' si më poshtë:

1. 'teknologjia' që kërkohet për projektimin, mbledhjen e përbërësve në të, veprimin dhe mirëmbajtjen dhe riparimin e instalimeve të plota të produkteve për artikuj të kontrolluar në Listën e Përbashkët Ushtarake të Bashkimit Europian, edhe nëse përbërësit e këtyre instalimeve të produkteve nuk janë të kontrolluara;
2. 'teknologjia' që kërkohet për 'zhvillimin' dhe 'prodhimin' e armëve të vogla edhe nëse përdoret për të prodhuar riprodhime të armëve të vogla antike;
3. Nuk është përdorur që prej vitit 2013:

N.B. Shih ML22.a. për "teknologji" specifikuar më herët nga ML22.b.3.

4. Nuk është përdorur që nga viti 2013:

N.B. Shih ML22.a. për "teknologji" specifikuar më herët nga ML22.b.4.

5. 'Teknologjia' që kërkohet ekskluzivisht për inkuorporimin e 'biokatalisteve' të kontrolluara nga ML7.i.1, në substancat mbartëse ushtarake ose materialet ushtarake.

Shënim 1 Teknologjia' që kërkohet për 'zhvillimin' dhe 'prodhimin' ose 'përdorimin' e artikujve të kontrolluara në Listën e Përbashkët Ushtarake të BE-së mbetet nën kontroll edhe në rastet kur është e zbatueshme për ndonjë artikull të pakontrolluar nga Lista e Përbashkët Ushtarake e BE-së.

Shënim 2 ML22 nuk zbatohet për:

- a. 'teknologjinë' që është minimum i nevojshëm për instalimin veprimin, mirëmbajtjen dhe riparimin e këtyre artikujve të cilat nuk janë të kontrolluara ose për të cilët është i autorizuar eksporti;
- b. 'teknologjinë' që është 'në zotërim publik', 'kërkim themelor shkencor' ose informacion minimal i nevojshëm për zbatimet e patentave;
- c. 'teknologjinë' për induksionin magnetik për shtytjen e vazhdueshme të pajisjeve transportuese civile.

PËRKUFIZIMET E TERMAVE QË PËRDOREN NË KËTË LISTË

Sa më poshtë janë përkufizimet e termave të përdorura në këtë Listë, në rendin alfabetik.

Shënimi 1 Përkufizimet aplikohen për të gjithë listën. Referencat janë thjesht këshilluese dhe nuk kanë efekt për përdorimin universal të termave të përkufizuar në të gjithë listën.

Shënim 2 Fjalët dhe termat që gjenden në këtë Listë Përkufizimesh marrin kuptimin e përkufizuar nëse kjo tregohet duke qenë të futur në 'thonjësia dyfishe'. Përkufizimet e termave me thonjësia njëfishe jepen në një shënim teknik për artikullin përkatës. Gjetkë, fjalët dhe termat marrin kuptimet e pranuar zakonisht (fjalorë).

ML8

"Aditivë"

Substanca që përdoren në formulimet shpërthyes për të përmirësuar cilësitë e tyre.

ML8, 10, 14

"Avion"

Një automjet ajror me krahë të fiksuar, krahë rrotullues, krahë të lëvizshëm (helikopter), rotor pingul ose krahë pingul.

ML 10

"Cepelin"

Një automjet ajror vetë-lëvizës që mbahet në ajër nga një trup gazi (zakonisht helium, më parë hidrogjen) që është i lehtë se ajri.

ML11

'Sisteme të Automatizuara Komande dhe Kontrolli'

Sistemet elektronike, nëpërmjet të cilëve futet, përpunohet dhe transmetohet informacion thelbësor për operimin efektiv të grupimit, formacionit madhor, formacionit teknik, njësisë, anijes, nën-njësisë ose armëve nën komandë. Kjo arrihet nëpërmjet përdorimit të një kompjuteri dhe pjesëve të tjera të destinuara për të mbështetur funksionet e një organizate ushtarake komande dhe kontrolli. Funksionet kryesore të një sistemi të automatizuar komande dhe kontrolli janë: mbledhja efciente e automatizuar, akumulimi, ruajtja dhe përpunimi i informacionit; shfaqja e situatës dhe rrethanave që prekin përgatitjen dhe zhvillimin e operacioneve të luftimit; përllogaritjet operacionale dhe taktike për alokimin e burimeve

	ndërmjet grupeve të forcës ose elementëve të rendit operacional të betejës dhe inkuadrimit të betejës sipas misionit ose fazës së operacionit; përgatitja e të dhënave për vlerësimin e situatës dhe vendim-marrje në një pikë të caktuar gjatë operacionit ose betejës; simulimi kompjuterik i operacioneve.
ML22	‘Kërkimi shkencor bazë’ Puna eksperimentale ose teorike e ndërmarrë kryesisht për të përfutur njohuri të reja për parime themelore të fenomeneve ose fakteve të observueshëm, që drejtohen kryesisht drejt një qëllimi apo objektivi praktik specifik.
ML7, 22	"Biokatalistët" ‘Enzymet’ për reaksione të posaçme kimike dhe biokimike ose përbërje të tjera biologjike që lidhen dhe përshpejtojnë degradimin e agjentëve CW. <i>Shënim teknik</i> <i>‘Enzyme’ janë ‘biokatalistë’ për reaksione të posaçme kimike ose biokimike.</i>
ML7	‘Agjentë biologjikë’ Patogjenë ose toksinë, të zgjedhur ose modifikuara (si ndryshimi i pastërtisë, jetën e shelfit, virulencën, karakteristikat e shpërndarjes, ose rezistencën ndaj radiacionit UV) për të shkaktuar fatalitete në njerëz dhe kafshë, degraduar pajisjet ose prishur të mbjellat apo mjedisin.
ML7	‘Biopolimerë’ Makromolekula biologjike si më poshtë: a. Enzyme për reaksione të posaçme kimike dhe biokimike; b. ‘Anti-idiotipike’, ‘monoklinale’, ose poliklinale’ ‘antitrupe’ c. ‘Receptorë’ të projektuar posaçërisht ose përpunuar posaçërisht. <i>Shënime Teknike</i> 1. ‘Antitrupe anti-idiotipike’ janë atritrupe që lidhen me vendet e posaçme detyruar të antigenit për antitrupe të tjerë; 2. ‘Antitrupe monoklonale’ janë proteinat që lidhen me një vend antigenik dhe prodhohen nga klone të vetme të qelizave; 3. ‘Antitrupe poliklonale’ është një përzierje proteinash që lidhen me një antigen specifik dhe prodhohen nga më shumë se një klon qelizash; 4. ‘Receptorë’ janë strukturat biologjike makromolekulare në gjende për të lidhur ligandë, lidhja e të cilëve ndikon funksionet fiziologjike.
ML4, 10	"Avion civil" Ata ‘avionë’ që janë renditur sipas destinacionit në listat e publikuara të certifikimit të përshtatshmërisë ajrore nga autoritetet e aviacionit civil të një ose më shumë Shteteve Anëtare të BE-së ose Shteteve Wassenaar të Pjesëmarrjes në Masa për të fluturuar në itinerare tregtare civile të brendshme dhe të jashtme për përdorim legjitim civil, privat ose biznesi
ML 1	‘Armë zjarri e de-aktivizuar’ Një armë zjarri që është nxjerrë nga funksioni i të qiturit të shtimjeve nëpërmjet proceseve të përkufizuar nga autoriteti i Shteteve Anëtare të BE-së ose i brendshëm i Shtetit Wassenaar Pjesëmarrës në Më. Këto procese modifikojnë në mënyrë të përhershme elementët thelbësorë të armës së zjarrit. Në pajtim me ligjet dhe rregulloret e brendshme deaktivizimi i armës së zjarrit mund të atestohet menjëherë me certifikatë të dhëna nga një autoritet kompetent dhe mund të shënjohej në armën e zjarrit e një vullë në një pjesë të domosdoshme.
ML17 21, 22	"Zhvillimi" Lidhet me të gjitha fazat e prodhimit serial, si: dizenjua, analiza e dizenjës, konceptet e dizenjës, montimi dhe testimi i prototipeve, skemat e prodhimit pilot, të dhënat e dizenjës, procesi i transformimit të të dhënave të dizenjës në një produkt, dizenjo konfigurimi, dizenjo integrimi, formateve.
ML17	"Pjesa fundore" Mbajtësit, ‘njësitë aktive pajimi’ dhe çdo mënyrë tjetër pajimi që i bashkohet bazës në funt të një krahu të manipulatorit të ‘robotit’. <i>Shënim teknik</i> <i>‘Njësi aktive pajimi’ janë veglat për aplikimin e fuqisë lëvizëse, energjisë së procesit ose sensorëve tek</i>

	<i>një pjesë aktive.</i>
ML 8	"Materialet energjetike" Substance ose përzjerje që reagojnë kimikisht për të lëshuar energjinë e kërkuar për aplikimin e tyre të destinuar. 'Lëndët plasëse', 'piroteknika' dhe 'propellantët' janë nënklasa të materialeve energjetike.
ML8, 18	"Lëndët plasëse" Lëndët e ngurta, të lëngëta ose të gazta ose përzjerjet e substancave që, në zbatimin e tyre si djegore, përforcues ose mbushje kryesore në raketa, shkatërtime ose aplikime të tjera, duhet të shpërthejnë.
ML7	"Vektorë Prezantues" Mbajtës (p.eh., plasmikë ose viruse) që përdoren për të prezantuar material gjenetik në qelizat pritëse.
ML13	"Materialet fibroze ose filamentare" përfshijnë: a. Monofilamentet e vazhdueshme; b. Fijet ose spangot e vazhdueshme; c. Shiritat, bezet, shtresat ose gërshetat; d. Fibrat e prera, fibrat bazë, batanijet me fibra koherente; e. Litarët me shumë fije, monokristalinë ose polikristalinë, të çdo gjatësie; f. Pulpi poliamid aromatik.
ML15	"Tubat e intensifikimit të imazhit të gjeneratës së parë" Tuba të fokusuar elektrostatike, që aplikon petëza si fibra optike ose faqe xhami futjeje dhe nxjerrjeje, fotokatoda multi-akaline (S-20 or S-25), por jo amplifikues me petëza për mikrokanale.
ML 17	"Qelizë karburanti" Një mjet elektrokimik që konverton energjinë kimike drejtpërdrejt në elektricitet si Energji e Vazhduar (DC) duke konsumuar karburantin nga një burim i jashtëm.
ML22	"Në sferën publike" Kjo do të thotë 'teknologji' ose 'program' që është ofruar pa kufizim për shpërndarje të mëtejshme. <i>Shënim: Kufizimet e së drejtës së autorit nuk e heqin 'teknologjinë' ose 'programin' nga qenia 'në sferën publike'.</i>
ML9, 19	"Lazer" Një artikull që prodhon drejtë koherente në hapësirë dhe kohë nëpërmjet amplifikimit nëpërmjet emisionit të stimuluar të radiacionit.
ML 17	"Librari" (bazë të dhënash teknike parametrike) Një përmblendje e informacionit teknik, referenca tek i cili mund të përforcojë performancën e sistemeve përkatëse, pajisjeve ose përbërësve.
ML10	"Më të lehtë se automjetet ajrore" Balona ose 'cepelina' që mbështeten në ajrin e nxehtë ose në gazra më të lehtë se ajri si heliumi ose hidrogjeni për ngritjen e tyre.
ML 21	"Mikroprogram" Një listë e udhëzimeve elementare që gjendet në një ruajtje të veçantë, ekzekutimi i të cilit fillohet nga preantimi i udhëzimit të tij të referencës në një regjistër udhëzimesh.
ML17	"Reaktor bërthamor" Përfshin artikujt brenda ose bashkëngjitur drejtpërdrejt enës së reaktorit, pajisje që kontrollojnë nivelin e fuqisë në bërthamë dhe përbërësit që normalisht përmban ose është në kontakt të drejtpërdrejtë ose kontrolli i ftohësit kryesor i bërthamës së reaktorit.
ML8	"Prekursorë" Kimikate të specialitetit të përdoura në prodhimin e lëndëve plasëse.
ML18, 21, 22	"Prodhim"

	Përfshin të gjitha fazat e prodhimit, si inxhinierimi i produktit, prodhimi, integrimi, montimi, inspektimi, testimi, garantimi i cilësisë.
ML 21	<p>“Programi”</p> <p>Një listë udhëzimesh për të kryer një proces në, ose të konvertueshëm, në një formë të ekzekuteshme në një kompjuter elektronik.</p>
ML8	<p>"Propellantë"</p> <p>Lëndë ose përzierje që veprojnë kimikisht për të prodhuar volume të gazrave të nxehtë në norma të kontrolluara për të kryer punë mekanike.</p>
ML4, 8	<p>"Pyroteknika"</p> <p>Përzierje të karburanteve të ngurtë ose të lëngët dhe oksidues që, nëse ndizen, kalojnë në një reaksion kimik energjetik në një normë të kontrolluar për të prodhuar vonesa në periudha specifike, ose sasi të nxehtësisë, zhurmës, tymit, dritës së dukshme ose radiacionit infra të kuq. Fosforikët janë një nënklasë e piroteknikës, që nuk përmban asnjë oksidues, por ndizet në mënyrë spontane në kontakt me ajrin.</p>
ML22	<p>"Kërkuar"</p> <p>Siç aplikohet në ‘teknologji’, i referohet vetëm pjesës së ‘teknologjisë’ që është përgjegjëse për arritjen ose kalimin e niveleve të kontrolluara të performancës, karakteristikave ose funksioneve. Kjo ‘teknologji’ ‘e kërkuar’ mund të ndahet nga produkte të ndryshme.</p>
ML7	<p>"Agjentët e kontrollit të rrëmujërave"</p> <p>Lëndë të cilat, në kushtet e pritshme për përdorimin për qëllimet e kontrollit të trazirave, prodhojnë menjëherë irritim që ndjehet nga njerëzit ose ose nxjerr jashtë funksionit efektet fizike që zhduken për një kohë të shkurtër pas përfundimit të ekspozimit. (Gazra gaz-lotues janë një nënklasë e ‘agjentët e kontrollit të trazirave’)</p>
ML17	<p>"Roboti"</p> <p>Një mekanizëm manipulimi, që mund të jetë me vazhdimësi ose ose varietet pikë për pikë, mund të përdorë sensorë dhe ka karakteristikat e mëposhtme:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. është shumë-funksionale; b. është në gjendje të pozicionojë ose orientojë materiale, pjesë vegla ose mjete të posaçme nëpërmjet lëvizjeve të vazhdueshme në hapësirën tre-dimensionale; c. Përfshin tre ose më shumë mjete shërbimi me lag të hapur ose të mbyllur që mund të përshijnë motorë me kohë; <u>dhe</u> d. Ka ‘programueshmëri të aksesueshme nga përdoruesi’ nëpërmjet një metode mësimi/prove ose nëpërmjet një kompjuteri elektronik që mund të jetë një kontrollues logjik i programueshëm, d.m.th., pa ndërprerje mekanike. <p>‘Programueshmëri e aksesueshme nga përdoruesi’ i referohet mjetit që lejon përdoruesin të futë, modifikojë ose zëvendësojë ‘programet’ nëpërmjet mjeteve të ndryshme nga:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. një ndryshim fizik në avalzhim ose ndërlihdje; ose b. Vendosjes së kontrolleve që përfshin hyrjen e parametrave.

Shënim Përkufizimi i mësipërm nuk përfshin mjetet e mëposhtme:

1. *Mekanizmat e manipulimit që janë të kontrollueshëm vetëm mekanikisht ose si teleoperator;*
2. *Mekanizmat e manipulimit të sekuencave të fiksuara që janë mjete të automatizuara lëvizëse, që operojnë në pajtim me nocionet e programuara mekanikisht fikse. Programet janë të kufizuara mekanikisht me ndalesa fikse, si gjilpëra ose molekula adezive. Sekuenca e lëvizjeve dhe përzgjedhja e rrugëve ose këndeve që nuk janë të ndryshueshëm ose modifikueshëm me mjete mekanike, elektronike ose elektrike;*
3. *Mekanizma të kontrolluara mekanikisht të sekuencave variable që janë mjete lëvizëse të automatizuara, që operojnë në pajtim me lëvizjet e programuara dhe fiksuara mekanikisht. Programi është mekanikisht i kufizuar me ndalesa të fiksuara por të përshtatshme, si gjilpëra ose molekula adeziv. Sekuenca e lëvizjeve dhe përzgjedhja e rrugëve dhe këndeve janë të modifikueshme brenda modeleve të programeve të fiksuara. Variacionet ose modifikimet e modeleve të programit (p.sh., ndryshimet e gjilpërave ose zëvendësimi i molekulave adezive) në një ose më shumë akse lëvizjeje*

shoqërohen vetëm nëpërmjet operacioneve mekanike;

4. *Mekanizma të manipulimit të sekuencave variable pa servo-kontroll që janë mjete të automatizuara lëvizjeje, që operojnë sipas lëvizjeve të programuara dhe të fiksuara mekanikisht. Programi është i përshtatshëm por sekuenca vazhdon vetëm sipas sinjalit binal nga mjetet binare elektrike të fiksuara mekanikisht ose ndalesat e përshtatshme;*

5. *Vinçat Stacker që përkufizohen si Cartesian bashkërendojnë sistemet e manipulimit të prodhuara si një pjesë integrale e një sëre vertikale të koshave të ruajtjes dhe të projektuara për të aksesuar përmbajtjen e atyre koshave për ruajtje ose shkarkim.*

ML21 "Program"

Një përmbledhje e një ose më shumë 'programeve' ose 'mikroprogrameve' të fiksuara në një mjet fizik shprehjeje.

ML 11 "Anije kozmike"

Satelite aktive ose pasive dhe provat hapësirore.

ML19 "I kualifikuar për hapësirë"

Projektuar, prodhuar ose kualifikuar nëpërmjet testimit të suksesshëm, për operimin në lartësitë më të mëdha se 100 km mbi sipërfaqen e Tokës.

Shënim Një përcaktim që një artikull specifik është 'i kualifikuar për hapësirë' nëpërmjet testimit nuk do të thotë që artikujt e tjerë në të njëjtën seri ose seri modelesh janë 'të kualifikuar për hapësirë' nëse nuk testohen individualisht.

ML20 "Superpërcjellës"

U referohet materialeve (d.m.th., metaleve, aliazheve ose përbërësve) që mund të humbin të gjithë rezistencën elektrike (d.m.th., që mund të përftojnë përcjellshmëri të elektrike pa limit dhe mund të mbartin korrente të mëdha elektrike pa nxehtësi Joule).

'Temperaturë kritike' (ndonjëherë referohet si temperaturë tranzicioni) e një materiali 'super-përcjellës' është temperatura në të cilën materiali e humb të gjithë rezistencën ndaj rrymës së një energjie elektrike të vazhduar.

Shënim teknik

Gjendja 'super-përcjellës' e një materiali është e karakterizuar individualisht nga një 'temperaturë kritike', në fushë magnetike kritike, që është në funksion i temperaturës, dhe një densitet korrent kritik që është një funksion i fushës magnetike dhe e temperaturës.

ML22 "Teknologjia"

Informacioni specifik i nevojshëm për 'zhvillimin', 'prodhimin' ose operimin, instalimin, mirëmbajtjen (kontrollin), riparimin, riparimin kapital ose pajimin e një produkti. Informacioni merr formën e të 'dhënave teknike' ose 'asistencës teknike'. 'Teknologjia' e specifikuar për Listën e Përbashkët ushtarake të BE-së është e përkufizuar në ML22.

Shënime Teknike

1. *'Të dhënat teknike' mund të marrin format e planimetrive, planeve, diagramave, modeleve, formulave, tabelave, dizenjove inxhinierike dhe specifikimeve, manualeve dhe udhëzimeve të shkruara ose regjistruara në media ose instrumente të tjera si disqet, shiritat, memorjet e lexueshme.*

2. *'Asistenca teknike' mund të marrë formën e një udhëzimi, shprehjeje, trajnimi, njohurie pune, shërbimeve të konsulencës. 'Asistenca teknike' mund të përfshijë transferimin e 'të dhënave teknike'.*

ML10 "Automjetet ajrore pa ekipazh" ("UAV")

Çdo 'avion' në gjendje për të nisur fluturimin dhe mbajtur fluturim të kontrolluar dhe navigim pa praninë e njerëzve në bord.

ISSN 1977-091X (botimi
elektronik) ISSN 1725-2423
(botimi në letër)

Publications Office of the European Union
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

E